

ת"פ 60119/12/13 - מדינת ישראל נגד גדעון גואלי

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 60119-12-13 מדינת ישראל נ' גואלי

בפני בעניין:	כב' השופט איתן קורנהאוזר מדינת ישראל	המאשימה
נ ג ד	גדעון גואלי	הנאשם

הכרעת דין

בפתח הדברים, בית המשפט מודיע על זיכוי של הנאשם מכל המיוחס לו בכתב האישום.

רקע

כתב האישום

1. כתב האישום מייחס לנאשם 16 אישומים, ובכל אישום עבירות שיבוש מהלכי משפט, לפי סעיף 244 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין"), וכן מרמה והפרת אמונים, לפי סעיף 284 לחוק העונשין.
 2. הנאשם שירת כקצין באגף התנועה במשטרת ישראל, בין היתר בתפקיד ראש מעבדת צילום רמזורים במטה הארצי בירושלים (להלן: "המעבדה"), והחל מיום 1.6.2010 - ראש מדור מכשור וטכנולוגיה במעבדה.
- משטרת ישראל הציבה ברחבי הארץ מצלמות המתעדות עבירות מהירות (להלן: "מצלמות מהירות"), חציית צמתים באור אדום (להלן: "מצלמות רמזור") וכן נסיעה בנתיב תחבורה ציבורית (להלן: "מצלמות נת"צ"). סרטי הצילום ודיסקים ממצלמות אלה, הועברו אל המעבדה לשם פיענוח התמונות ופיתוחן. הליך הפיענוח נעשה על ידי מפענחים, בהתאם לנוהל עבודה משטרתי, בו מפורטות עילות לפסילת רשומה, כגון צילום לא תקין, מספר

לוחית רישוי רכב שלא ניתן להבחין בו, ועוד. לאחר הפיענוח, ככל שלא מתקיימת עילת פסילה, מוזנים הנתונים למערכת מחשוב דוחות (להלן: "מערכת דות"ן"), ובאופן אוטומטי מופק דו"ח הנשלח לכתובת בעל הרכב המתועד בצילום. בהמשך, רשאי בעל הרכב לפנות בכתב אל מדור פניות נהגים ארצי (להלן: "מפנ"א"), בבקשה לביטול הדו"ח או המרתו לאזהרה, בצירוף נימוקים. סמכות ביטול הדו"ח מסורה לראש מפנ"א אשר ככלל, מאמץ את המלצת ראש המעבדה בנוגע לפניה.

3. בתקופה הרלוונטית לכתב האישום, היה הנאשם ראש מדור מכשור וטכנולוגיה במעבדה, ובמסגרת זו היה אחראי הן על המעבדה והן על מעבדה נוספת בקרית גת, רכישת ציוד למעבדה ועוד. בהתאם לאמור בכתב האישום, במשך תקופה ארוכה ובמספר הזדמנויות שונות, נהג הנאשם לקבל פניות אישיות מנהגים שלחובתם נרשם דו"ח וביקשו את סיועו בביטולו. חלק מהנהגים פנו אל הנאשם ישירות, חלקם באמצעות אדם אחר, קרוב משפחה של הנאשם או חברו, ובאחד המקרים טיפל הנאשם בדו"ח שנרשם לחובת בן דודו. בחלק מהמקרים, לא צוינה כל היכרות בין הנאשם למקבל בדו"ח או לאדם כלשהו אשר תיווך ביניהם.

בכל המקרים אשר פורטו בכתב האישום, פעל הנאשם בניגוד לנהלים ולהנחיות, תוך שקיבל לידיו את הדו"ח, בלא קבלת מכתב פניה אל מפנ"א, והמליץ על ביטול הדו"ח תוך רישום כוזב כי התיעוד המצולם מטושטש או לא ברור, זאת חרף העובדה שהצילומים היו ברורים וחדים, ובדו"ח לא היתה כל בעיה טכנית או אחרת. בנוסף, לא דיווח הנאשם לממונים עליו על הקשר האישי שהיה לו עם חלק מהפונים. בכל המקרים, קיבל ראש מפנ"א את המלצת הנאשם והורה על ביטול הדוחות על יסוד הדברים הכוזבים שרשם הנאשם, כך שמבצעי עבירות תנועה חמורות חמקו מלתת את הדין, מתשלום קנסות ומרישום נקודות לחובתם.

4. כתב האישום פורש את נסיבותיו של כל אחד מהמקרים, תוך התייחסות לאופן הפניה אל הנאשם, מידת הקירבה אליו, סוג העבירה שבוצעה, ופעולת הנאשם. להלן יפורטו בתמצית עיקרי האישומים, בהתאם לסדר הופעתם בכתב האישום. כל המקרים המתייחסים למצלמת נת"צ, עוסקים במצלמה אשר הוצבה ברחוב קרן היסוד בירושלים (להלן: "הנת"צ"):

א. שני דוחות נסיעה בנת"צ, ודו"ח מהירות מהירות, אשר ניתנו לרכב שכור המשמש את המשטרה בפעילות שוטפת. השוטר אייל אלבז, המכיר את הנאשם באופן אישי בשל היותם שוטרים וכן בשל העובדה שגיסו של הנאשם עובד עם השוטר אייל, מסר לו את הדוחות. הנאשם המליץ לבטל את הדוחות בצינו בכזב "תמונה לא ברורה". ההמלצה התקבלה והדוחות בוטלו על ידי ראש מפנ"א.

ב. דו"ח נסיעה בנת"צ, בעקבותיו בוצעה פניה של מקבל הדו"ח אל הנאשם, המוכר לו אישית ומתגורר בשכנות לדודו של מקבל הדו"ח. הנאשם המליץ לבטל את הדו"ח בצינו בכזב "תמונה לא תקינה". ההמלצה התקבלה והדו"ח בוטל על ידי ראש מפנ"א.

ג. דו"ח נסיעה במהירות, בעקבותיו בוצעה פניה כתובה של אחות מקבלת הדו"ח אל הנאשם. הנאשם המליץ לבטל את הדו"ח בצינו בכזב "תמונה לא תקינה". ההמלצה התקבלה והדו"ח

בוטל על ידי ראש מפנ"א.

- ד. דו"ח נסיעה במהירות, בעקבותיו בוצעה פניה של מקבלת הדו"ח אל גיסו של הנאשם, אשר העביר אליו את הדו"ח. הנאשם המליץ לבטל את הדו"ח בצינו בכזב "תמונה לא ברורה". ההמלצה התקבלה והדו"ח בוטל על ידי ראש מפנ"א.
- ה. דו"ח נסיעה בנת"צ שניתן לשוטרת, בעקבותיו בוצעה פניה של מקבלת הדו"ח אל הנאשם בתיווכו של עמית במשטרה, אשר עבד בעבר עם הנאשם. הנאשם המליץ לבטל את הדו"ח בצינו בכזב "בבדיקת התמונה נמצא כי התמונה לא תקינה". ההמלצה התקבלה והדו"ח בוטל על ידי ראש מפנ"א.
- ו. דו"ח נסיעה בנת"צ, בעקבותיו בוצעה פניה של מקבל הדו"ח אל הנאשם, בתיווך אשת מקבל הדו"ח שהינה חברתה של אשת הנאשם. הנאשם המליץ לבטל את הדו"ח בצינו בכזב "דו"חלא תקין". ההמלצה התקבלה והדו"ח בוטל על ידי ראש מפנ"א.
- ז. דו"ח נסיעה במהירות, בעקבותיו בוצעה פניה של מקבלת הדו"ח אל הנאשם, בתיווך אחותה המשרתת כשוטרת באגף התנועה. הנאשם המליץ לבטל את הדו"ח בצינו בכזב "תמונה לא תקינה". ההמלצה התקבלה והדו"ח בוטל על ידי ראש מפנ"א.
- ח. דו"ח נסיעה בנת"צ, בעקבותיו בוצעה פניה של מקבל הדו"ח אל הנאשם, המוכר לו אישית בשל היותם שכנים. הנאשם המליץ לבטל את הדו"ח בצינו בכזב "תמונה לא תקינה". ההמלצה התקבלה והדו"ח בוטל על ידי ראש מפנ"א.
- ט. דו"ח נסיעה במהירות, בעקבותיו בוצעה פניה אל הנאשם. הפניה נעשתה על ידי בעלה של מקבלת הדו"ח, המשרת במשטרת ישראל עם גיסו של הנאשם, ממנו קיבל את מספר הטלפון של הנאשם. הנאשם המליץ לבטל את הדו"ח בצינו בכזב "תמונה לא תקינה". ההמלצה התקבלה והדו"ח בוטל על ידי ראש מפנ"א.
- י. דו"ח נסיעה בנת"צ, בעקבותיו בוצעה פניה אל הנאשם על ידי בעלה של מקבלת הדו"ח, בן דודו של הנאשם. הנאשם המליץ לבטל את הדו"ח, המלצה אשר התקבלה והדו"ח בוטל על ידי ראש מפנ"א.
- י"א. דו"ח חצית רמזור באדום, בעקבותיו בוצעה פניה של מקבל הדו"ח אל הנאשם. הנאשם המליץ לבטל את הדו"ח בצינו בכזב "תמונה לא תקינה". ההמלצה התקבלה והדו"ח בוטל על ידי ראש מפנ"א.
- י"ב. דו"ח נסיעה במהירות, בעקבותיו פניה של מקבלת הדו"ח אל הנאשם. הנאשם המליץ לבטל את הדו"ח בצינו בכזב "תמונה לא תקינה". ההמלצה התקבלה והדו"ח בוטל על ידי ראש מפנ"א.
- י"ג. דו"ח נסיעה במהירות, בעקבותיו בוצעה פניה של מקבל הדו"ח אל הנאשם, באמצעות אדם המכיר את הנאשם באופן אישי. הנאשם המליץ לבטל את הדו"ח בצינו בכזב "תמונה לא

ברורה". ההמלצה התקבלה והדו"ח בוטל על ידי ראש מפנ"א.

י"ד. דו"ח נסיעה במהירות. בדרך שאינה ידועה, נודע לנאשם על הדו"ח. הנאשם המליץ לבטל את הדו"ח בציינו בכזב "בבדיקת התמונה נמצא תמונה לא תקינה". ההמלצה התקבלה והדו"ח בוטל על ידי ראש מפנ"א.

ט"ו. דו"ח נסיעה במהירות. בדרך שאינה ידועה, נודע לנאשם על קיום זימון למשפט. הנאשם המליץ לבטל את הדו"ח בציינו בכזב "תמונה לא תקינה". ההמלצה התקבלה והדו"ח בוטל על ידי ראש מפנ"א.

ט"ז. דו"ח נסיעה במהירות. בדרך שאינה ידועה, נודע לנאשם על קיום הדו"ח. הנאשם המליץ לבטל את הדו"ח בציינו בכזב "בבדיקת תמונה נמצא כי התמונה לא תקינה". ההמלצה התקבלה והדו"ח בוטל על ידי ראש מפנ"א.

התנהלות הדין

5. כתב האישום המקורי, ייחס לנאשם אישום נוסף בגין עבירות שונות, לגבי התקבלה עתירת ההגנה להפרידו מכתב אישום זה (ראו החלטה מיום 27.2.2014).

הנאשם כפר בכתב האישום, תוך שטען כי מעולם לא ראה תמונה תקינה והמליץ אחרת. עוד טען, כי כל בקשה שהוגשה לגבי הנת"צ - התקבלה במשטרה באופן גורף.

6. במסגרת פרשת התביעה, הוגש תיק מוצגים המכיל את הפרטים הבאים, לגבי כל אישום: הדו"ח הרלוונטי, פלט ממערכת דות"ן, בו מצוינת קבלת המלצת הנאשם ולאחר מכן ביטול הדו"ח על ידי ראש מפנ"א, המלצת הנאשם בכתב ידו על גבי הדו"ח או במזכר, וכן צילום הרכב. בנוסף, נשמעו עדי תביעה, חלקם עובדי המעבדה וחלקם הפונים אל הנאשם לשם ביטול הדו"ח. במסגרת פרשת ההגנה, העידו הנאשם בעצמו, שני קרובים אליו אשר ביקשו את טיפולו בדו"ח שקיבלו ונענו לאחר בדיקה כי לא ניתן לבטלו כיוון שהתמונה ברורה, וכן קודמו של הנאשם בתפקיד ראש המעבדה.

יריעת המחלוקת בין הצדדים

7. הצדדים חלוקים לגבי עובדות מסוימות המיוחסות לנאשם, וכן לגבי הפרוש המשפטי שיש לתת להן.

במישור העובדתי, אין מחלוקת כי הנאשם אכן קיבל את הדוחות המפורטים לעיל לטיפולו, ובהמשך העביר לראש מפנ"א המלצה לביטולם, בשל העילות שפורטו בכתב האישום. המחלוקת בין הצדדים נוגעת במספר סוגיות עיקריות, להן השלכה ישירה על המישור המשפטי:

א. מידת הקירבה בין הנאשם לבין מקבלי הדוחות או האנשים שתיווכו בינם.

ב. חריגת הנאשם בהתנהלותו, מנהלי משטרה והנחיות מחייבות.

ג. כתיבת המלצות כוזבות על ידי הנאשם, המנוגדות לתמונות שראה, וכן ציון עילה שקרית כהמלצה לסגירת התיק.

8. המאשימה ביקשה לקבוע, בהתבסס על העובדות שלטענתה הוכחו, כי הנאשם ביצע עבירות של שיבוש מהלכי משפט, וכן שמעשיו מקימים את יסודות עבירת מרמה והפרת אמונים. בא כוח הנאשם, אשר טען כי לא הוכחו חלק מהעובדות להן טענה המאשימה, עתר לזיכוי הנאשם. לטענתו, אין בעובדות שהוכחו כדי לבסס את יסודות העבירות המיוחסות לנאשם.

לפיכך, הדיון יתמקד תחילה בעובדות שהוכחו בבית המשפט, ולאחר מכן יבחן הפן המשפטי הנובע מעובדות אלה.

דיון והכרעה

הפן העובדתי

בחינת הראיות שהוכחו בבית המשפט, תעשה תוך התייחסות לסוגיות השנויות במחלוקת, וכן לטיעוני הצדדים בסיכומיהם.

(א) מידת קירבת הפונים אל הנאשם

9. המאשימה הרבתה להשתמש בטיעוניה, במילים המתארות התנהלות מתמשכת של הנאשם, כלפי אנשים להם מידה גבוהה של קירבה אליו: **"הנאשם ביטל כת"א בקבלנות למקורביו ללא כל הצדקה"** (עמ' 7 ש- 23 לפרוט'); **"...טיפול וביטול דוחות לחברי ילדות שלו, חברים מאוד קרובים שלו, חברים לעבודה, לבני משפחה קרובה ורחוקה, לחברים שלו ושל רעייתו ועוד"** (עמ' 130 ש- 26-28 לפרוט').

בשל חשיבות סוגיה זו, יש לדקדק בראיות לגבי מידת הקירבה וההיכרות, בכל אחד מהאישומים.

10. להלן יפורטו הראיות, בשאלת אופי הקשר עם הנאשם, של הפונים אליו, ומידת הקירבה ביניהם:

א. האישום הראשון - השוטר אייל אלבז, העיד לגבי אופי היכרותו עם הנאשם, ומידת הקירבה ביניהם: **"יש לנו היכרות מקדימה לא אישית, מדרך זה שהוא גיסו של ברוך שעובד איתי"** (עמ' 46 ש- 10 לפרוט'); **"אין לי קשרים עם גדעון, גם בשנת 2011 לא היו לי קשרים עם גדעון. אני מדבר על קשר חברי - לא. אם הייתי רואה אותו באיזה מקום הייתי אומר לו שלום והוא החזיר לי שלום, שום דבר מעבר לזה של**

היכרות יותר עמוקה או חברית. ממש - לא" (עמ' 46 ש- 26-28 לפרוט');;

"ש. אתה אפילו לא יודע כמה ילדים יש לו?"

ת. לא.

ש. זו היכרות פשוטה, עוברים ברחוב שלום, לא מתעכבים לשאול מעבר לשלום?

ת. נכון." (עמ' 47 ש- 9-12 לפרוט').

בהתאם, השוטר אלבז לא פנה באופן מכוון אל הנאשם, אלא הגיע למקום עבודתו על מנת לבדוק את הדוחות: "בדקתי בענף תנועה, הגעתי פיסית לשם לברר, פגשתי את גדעון..." (עמ' 46 ש- 9 לפרוט'). "היה ברור שזה לבירור מקצועי בלבד. אם לא הייתי רואה פיסית את גדעון שם, זו היתה פניה לכל שוטר שיושב שם במשרד, לא תכננתי לפנות אליו ישירות" (עמ' 47 ש- 19-21 לפרוט'). דברים אלה מדברים בעד עצמם, לגבי אופי הקשר, מידת הקירבה לנאשם, וההיכרות השטחית.

ב. האישום השני - ארסן פולטוב העיד על אופי ההיכרות עם הנאשם ומידת הקירבה ביניהם: "הגעתי לדוד שלי לבית, שהוא שכן של הנאשם (גדעון), ובחניה פגשתי את גדעון, ופתאום ראיתי הוא היה עם מדים, ואמרתי שאני אשאל אותו מה זה יכול להיות" (עמ' 41 ש- 30-32 לפרוט');

"ש. את הנאשם לא הכרת קודם, אולי ראית אותו פעם או פעמיים?"

ת. בחיים שלי ראיתי אותו אולי שלוש פעמים" (עמ' 42 ש- 30-31 לפרוט').

"אם הוא לא היה במדים לא הייתי פונה אליו בכלל. הכל היה ספונטני" (עמ' 43 ש- 3 לפרוט').

לא הוכח שהנאשם ידע, עובר לפניה, כי הפונה אליו הוא קרוב משפחה של שכנו, וכן לא הוצגה ראיה לגבי הקשר, אם בכלל היה קיים (ואולי אף היה קשר שלילי), בין הנאשם לבין אותו שכן.

ג. האישום השלישי - מירית ננר העידה כי אינה מכירה את הנאשם ומעולם לא שמעה את שמו (עמ' 54 ש- 29 לפרוט'). אחותה שלחה מכתב בשמה, בדרך הרגילה (עמ' 55 ש- 1-3 לפרוט').

ד. האישום הרביעי - חגית בלדב, העידה כי אינה מכירה את הנאשם ואף לא שמעה את שמו, עד החקירה במח"ש (עמ' 56 ש- 2-3 לפרוט'). קצין הרכב במשרד בו עבדה, אמר לה שאולי ניתן לערער לאחר שתקבל את תמונת הרכב, ושתנסה לפנות לאדם העובד במשרד והוא קרוב משפחה של הנאשם, על מנת לקבל את התמונה מהר (ת/73). גיסו של הנאשם, אבי חי, העיד שעבד עם חגית באותו משרד, אך כלל לא הכיר אותה כשפנתה אליו (עמ' 56 ש- 29-31 לפרוט'). חגית פנתה אליו בשאלה אם יש דרך לברר אפשרות לביטול הדו"ח או המרתו באזהרה (עמ' 57 ש- 28-30 לפרוט'). במהלך עדותו אישר אבי חי, כי פנה לבקשתה אל הנאשם וביקש לבדוק האם הדו"ח תקין. הנאשם, בתגובה, אמר לו להעביר את הדו"ח, אם הדו"ח לא תקין - הוא ימליץ

לבטלו, ואם הוא תקין - יהיה על אבי חי לומר לחגית שתפנה בבקשה להמרה באזהרה (עמ' 58 ש- 9-1 לפרוט'). בהמשך, לאחר שהעביר את הדו"ח אל הנאשם בפקס. (עמ' 57 ש- 32-31 לפרוט'), חזר אליו הנאשם ואמר שבדק את התמונה, התמונה מטושטשת וצריך לבטל את הדו"ח (עמ' 58 ש- 13-10 לפרוט').

ה. האישום החמישי - השוטרת קרני שטיינברג העידה ש"אני לא הכרתי את הנאשם מעולם" (עמ' 43 ש- 21 לפרוט'). לאחר ששוחחה עם עמית לעבודה בשם משה בביאן, "הוא אמר אני מכיר בנאדם שקשור למצלמת רמזורים ואת יכולה לשאול אותו בקטע מקצועי" (עמ' 43 ש- 24 לפרוט'). לדבריה בהודעתה, "אני לא חושבת שהם חברים קרובים" (ת/21, ש- 47). בהמשך, העידה כי בביאן התקשר לנאשם, ומשם נמשך הקשר ישירות עם השוטרת קרני. לגבי הקשר בין הנאשם לבין בביאן, העיד הנאשם בבית המשפט כי בנו לומד עם ביתו של משה בביאן. יחד עם זאת, הנאשם לא העיד דבר, וכן השוטר בביאן כלל לא העיד בבית המשפט, לגבי אופי הקשר ביניהם: האם היה מעבר לעצם ההיכרות; האם אין זו היכרות שטחית בלבד; האם לא מדובר רק בידיעה מיהו הנאשם ומהו מקום עבודתו. לפיכך, לא הוכח ברף הראיות הנדרש, כל קשר מעבר לידיעת משה בביאן, שהנאשם היה אחראי על מעבדת פיתוח מצלמות הרמזור. ולגבי קרני שטיינברג - לא היתה כל היכרות קודמת עם הנאשם.

ו. האישום השישי - יגאל כהן העיד כי לא הכיר את הנאשם לפני שפנה אליו (עמ' 59 ש-2 לפרוט'). הקשר נוצר באמצעות אשתו של יגאל, שאמרה שהיא חברה של אשת הנאשם. כשהתבקש העד לפרט את מידת ההיכרות, השיב כי "ההיכרות של אישתי עם אישתי, לא של חברה, אלא מכירה אותה. לא חברות. מכירה" (עמ' 59 ש- 16 לפרוט'). הנאשם העיד בחקירתו במשטרה כי לפעמים אשתו מסתפרת אצל אשתו של יגאל כהן (ת/71 ש- 517). המאשימה לא העידה את אשתו של יגאל לגבי אופי הקשר עם אשת הנאשם, כך שלא ניתן לקבוע דבר מעבר לדברי עד התביעה, לפיו מדובר רק בהיכרות בין השניים, ולא בחברות. בנוסף, לא הוכח כי אשתו של יגאל מכירה את הנאשם באופן אישי, וכן לא נפסלה האפשרות הסבירה שהיא פשוט יודעת, מדברי אשת הנאשם, מה היה משלח ידו באותה תקופה.

ז. האישום השביעי - ג'ולי קדם העידה שאינה מכירה את הנאשם. לאחר קבלת הדו"ח התקשרה לאחותה נעמי, ש"אמרה שהיא לא יודעת שום דבר והיא תיתן לי לדבר עם מישהו שאולי יכול להכווין אותי" (עמ' 49 ש- 12-11 לפרוט'). נעמי הראל, אחותה של ג'ולי קדם, העידה כי שימשה כקצינת משטרה ועבדה עם הנאשם במסגרת תפקידה כקצינת רכב במחלקת רכישות. כפי שהעידה, "רק יחסי עבודה" (עמ' 48 ש-17 לפרוט'). נעמי קישרה בין הנאשם לבין ג'ולי, אשר התבקשה על ידי הנאשם להעביר את הדו"ח אליו לבדיקה, ונעמי יצאה מהתמונה.

ח. האישום השמיני - יהודה גבאי העיד על היכרותו עם הנאשם "מבית הכנסת מיום כיפור וראש השנה" (עמ' 53 ש- 16 לפרוט'). הוא פנה אל הנאשם כי "ידעתי שהוא שוטר" (עמ' 53 ש-26 לפרוט'). לא הוכח כי היה קשר חברי כלשהו ביניהם, או היכרות כלשהי, מעבר לעצם מפגש בבית כנסת בחגי תשרי, וכן ידיעת הפונה שהנאשם הוא שוטר.

ט. האישום התשיעי - לא הוצגה כל ראיה לגבי קשר או היכרות בין הנאשם לבין מקבלת הדו"ח או בעלה.

י. האישום העשירי - ניצה גואלי, אשתו של מקבל הדו"ח, העידה על הקשר בין הנאשם לבעלה: "**אבא שלו ובעלי בני דודים, אין קשר יום יומי. לא הולכים לאירועים לא כלום**" (עמ' 71 ש- 26 לפרוט'). בן הדוד, אריה גואלי, לא העיד בבית המשפט, כך שיש לקבל את אופי הקשר כפי שהעידה ניצה גואלי, ולא דבר מעבר לכך.

יא. האישום האחד עשר - אריה חן העיד שאינו מכיר את הנאשם ופנה לאגף התנועה (עמ' 87 לפרוט').

יב. האישום השנים עשר - הודעת חנה איטח הוגשה (ת/76), בה ציינה שאינה מכירה את הנאשם, וכי בעלה שלח מכתב לאגף התנועה.

יג. האישום השלושה עשר - שמעון אופיר העיד כי אינו מכיר את הנאשם, ומעולם לא דיבר איתו. לפי עדותו, הכין מכתב בקשה להמרת הקנס באזהרה, השאירו למנהל החברה ציון, ולאחר זמן קיבל הודעה שהדו"ח בוטל. לא הוצגה ראיה לגבי קשר כלשהו של אותו ציון עם הנאשם.

יד. האישום הארבעה עשר - לא הובאה כל ראיה לגבי קשר או היכרות, בין מקבל הדו"ח לבין הנאשם.

טו. האישום החמישה עשר - לא הובאה כל ראיה לגבי קשר או היכרות, בין מקבל הדו"ח לבין הנאשם.

טז. האישום השישה עשר - לא הובאה כל ראיה לגבי קשר או היכרות, בין מקבל הדו"ח לבין נאשם.

(ב) התנהלות פסולה מצד הנאשם

11. עיון בחומר הראיות שהוגש והעדויות שנשמעו, מעלה כי הנאשם מעולם לא יזם דבר, אלא הפניות בוצעו אליו, לאור היכרות עם התפקיד אותו מילא. הנאשם ביקש לקבל לידיו את הדו"ח המדובר, על מנת לבחון את התמונות, דאג להבהיר כי יבצע בדיקה מקצועית, וימליץ לבטלו רק אם ימצא שהדו"ח אינו תקין. עוד הוסיף, כי ככל שהמסקנה תהיה שהדו"ח תקין - על הפונה יהיה לשלמו או להגיש בקשה להמרתו באזהרה. התנהלות זו אפיינה את הנאשם לכל אורך הדרך, בין אם מדובר היה בפונה אותו כלל לא הכיר בטרם הפניה, ובין אם מדובר היה בקרוב משפחה (ראו לענין זה את עדות הנאשם בעצמו, המוצאת ביסוס בעדויות עדי התביעה - דוגמת ארסן פולטוב עמ' 42 ש- 3-1, יהודה גבאי עמ' 53 ש- 18, יגאל כהן עמ' 59 ש- 5-6, וכן עדי ההגנה, חבריו הקרובים של הנאשם, אשר פנו אליו בבקשה לבדיקת דוחות שקיבלו, ולאחר בדיקה מסר להם הנאשם כי הדוחות תקינים, ולכן לא יבוטלו).

12. התביעה טענה לפסול שנפל בהתנהלות הנאשם, בכך שטיפל ובדק תמונות, גם במקרים בהם נהגים פנו אליו, תוך שהודו בביצוע העבירה. הדוגמאות שצינה המאשימה, הן מר גבאי (אישום 8), השוטרת שטיינברג (אישום 5), וגב' חגית (אישום 4) (ראו סיכומי המאשימה, עמ' 128 ש- 20-29 לפרוט').

עיון בחומר הראיות, מעלה כי במקרים של מר גבאי והשוטרת שטיינברג, מדובר היה בנת"צ קרן היסוד, והנאשם קיבל את המידע על כך כבר במהלך שיחת הפניה של מקבלי הדו"ח. כפי שציין מר גבאי, בנוסף לרקע של נכותו ונסיעה לבית חולים במועד קבלת הדו"ח, הוא אמר לנאשם כי נסע בנת"צ קרן היסוד (עמ' 54 ש- 6-7 לפרוט'). כך העידה אף השוטרת שטיינברג (עמ' 43-44 לפרוט'). אכן, תשובת הנאשם לפונים אלה, לא היתה ישירה וחד משמעית, כי ככל שמדובר בנת"צ קרן היסוד על הדו"ח להתבטל, אך אין להסיק מכך שבחן הנמקות שונות מעבר לנסיעה בנת"צ. הנאשם בחן ובדק גם במקרים אלה את הצילום, על מנת לוודא שהפרטים אכן נכונים, ולאחר מכן המליץ על ביטול הדו"ח. בנוסף, כפי שיפורט בהמשך, מדובר בנסיבות אשר אם נמצאו נכונות, דהיינו נסיעה בנת"צ בתקופה הרלוונטית, לא הופעל שיקול דעת אלא כל פניה לביטול דו"ח שניתן במקום - התקבלה. מכאן, אינני מוצא פסול בכך שהנאשם המליץ לבטל דוחות נסיעה בנת"צ, על אף הודאת מקבלי הדו"ח בביצוע הנסיעה (וראו פרוט והרחבה בהמשך). כמו כן, אינני רואה כיצד יש להסיק ממענה הנאשם לפונה, כי יבדוק נסיבות כאלה ואחרות, גם אם אינן בסמכותו, כדי להוכיח שאכן טיפל בשאלות שאינן בסמכותו. בהתאם לראיות שהוצגו על ידי המאשימה, הנאשם לא שקל שיקולים המחייבים הפעלת שיקול דעת שאינו בסמכותו, אלא המליץ לגבי צילומים המתעדים את העבירה.

לגבי המקרה של חגית, יוצר הקשר עם הנאשם היה גיסו אבי חי. חגית כלל לא פגשה את הנאשם, לא שוחחה איתו, ולא העבירה אליו "הודאה" כלשהי לגבי ביצוע העבירה, בניגוד לדברי המאשימה. עד התביעה אבי חי העיד בבית המשפט, בהתאם להודעתו במח"ש, כי חגית שאלה אותו האם יש דרך לבטל את הדו"ח או להמירו באזהרה (עמ' 57 ש- 28 לפרוט'). כך, באופן דומה, פנה אבי חי אל הנאשם בשאלה שחגית מבקשת לבדוק האם ניתן לבטל את הדו"ח או להמירו באזהרה. הנאשם ענה שעליו לבדוק את הדו"ח, אם הוא תקין יש לשלמו או לבקש להמירו באזהרה, ואם לא תקין - ימליץ לבטלו (עמ' 58 ש- 1-9 לפרוט'). מכאן, אין בסיס ראיתי לטענת המאשימה כי חגית הודתה בפני הנאשם בביצוע העבירה, והנאשם בחר להמליץ על ביטול הדו"ח. כך או כך, כפי שעלה מחומר הראיות, הנאשם נהג לבחון את צילום הרכב, לגבי כל פניה שהועברה אליו.

13. באופן דומה, טענה המאשימה כי הנאשם המליץ לבטל דוחות, גם כאשר הפונה ביקשה רק הקלה או המרה באזהרה (סע' 86 בסיכומי המאשימה בכתב). מדובר בג'ולי קדם, אשר אמרה במהלך חקירתה הראשית כי "לא דיברנו על ביטול", ציטוט עליו נסמכת המאשימה בטיעוניה. במהלך עדותה של גב' קדם, עלה כי זכרונה לגבי האירועים אינו חד, ברור ומדויק (ראו עמ' 50 ש- 5 עד עמ' 51 ש- 3 לפרוט'). לצד זאת, הוגש מזכר המתעד את הדברים שאמרה העדה לחוקר מח"ש ביום 22.1.2012, ולפיו "גולי דיברה עם גדעון האם אפשר לבטל את הדו"ח ואז קיבלה אישור שהדו"ח מבוטל" (ת/69, סע' 2). מכאן, ניתן לקבוע כי ככל הנראה גב' קדם אכן ביקשה לבטל את הדו"ח, ולא כפי שהעידה בחקירתה הראשית, וודאי שלא ניתן לקבוע כי לא ביקשה לבטל את הדו"ח.

14. פסול נוסף בהתנהלות הנאשם, ייחסה המאשימה לטיפולו בפניות שהיו אמורות להיות מטופלות בהתאם לנהלים אחרים. לענין זה הפנתה לאישום הראשון, בו הסוגיה היתה אמורה להתברר במסגרת

נוהל ביטול דוחות נת"צ לרכב משטרה, וכן לאישום השמיני, בו הפונה הינו נכה, ויכול היה לפנות למפנ"א בבקשה לביטול כנכה (סע' 23 בסיכומי המאשימה בכתב).

שאלת הנוהל בטיפול בדו"ח לרכב משטרה הנוסע בנת"צ, איננה רלוונטית כאשר מדובר בדו"ח שדינו היה להתבטל לגבי כל כלי רכב שנסע במקום, כפי שיפורט בהמשך. בנסיבות אלה, כאשר השוטר אלבז הגיע למעבדה וביקש לבדוק את הדוחות שקיבל, ענה לו הנאשם באופן מידי, לגבי דוחות הנסיעה בנת"צ, כי **"המצלמה לא חוקית מבוטלת..."** (עמ' 46 ש- 13 לפרוט'). ודאי שאין פסול בטיפול בבקשה בהתאם לנוהל מסוים, ולא בהתאם לנוהל מקביל.

בעניינו של מר גבאי, נאמר לנאשם כי מדובר בנסיעה באותו נת"צ לגביו בוטלו כל הדוחות.

בנסיבות אלה, בהן למעשה לא היה מקום להפעלת שיקול דעת, לא ניתן לומר כי הנאשם חרג מתפקידו, בכך שפעל במקרה בו ניתן היה לשקול את ביטול הדו"ח, גם ממניעים אחרים, בנוסף לאלה המנויים בסמכות הנאשם.

אופן התנהלות זה, בחינה מקצועית במסגרת סמכויות הנאשם, תוך התעלמות משיקולים אפשריים אחרים, מוצא חיזוק בעדותו של עד ההגנה, סנ"צ איציק שרצקי, אשר היה קודמו של הנאשם בתפקיד:

**"ש. מקבלים דוח לבדיקה האם אתם מתייחסים בכלל לנימוקים של הנהג לבקשה, או שמרגע שמגיע אליכם הדוח הבדיקה טכנית?
ת. טכנית לחלוטין, לא מעניינת אותנו הסיבה. מעניין אותנו מבחינה מקצועית אם התמונה תקינה לא תקינה, אם התעצ תקין. הסיבות לא בסמכותנו.
ש. אתם מסתכלים על הסיבות?
ת. אם יוצא להסתכל, אבל לא לצורך התייחסות"**

(עמ' 122 ש- 6-1 לפרוט').

15. לנוכח כל האמור לעיל, לא ניתן לקבוע כי הנאשם התנהל באופן פסול, לא ראוי או חורג מהנהוג והמקובל, בכך שטיפל בפניות נהגים אשר הודו במיוחס להם, או נהגים שלא ביקשו את ביטול הדו"ח, או כאלה שהעלו טענות מסוימות שאינן בתחום סמכותו של הנאשם. הנאשם קיבל לידי את הפניות, וטיפול בהן בגדר תחום אחריותו המקצועית בלבד, ולא מעבר לכך.

(ג) חריגה מנוהלים קיימים העוסקים באופן פניית נהגים

16. המאשימה ייחסה משקל משמעותי בטיעוניה, לעובדה שהנאשם פעל לכאורה בניגוד לנוהלי משטרה, נוהלי עבודה והנחיות, זאת תוך חריגה מסמכות. בא כוח המאשימה טען, כי קיים נוהל כתוב לגבי אופן פניה של נהג (עמ' 106 ש- 17, 22 לפרוט'), ואף אחז בידו במספר דפים במהלך החקירה בסוגיה זו.

המאשימה לא הגישה לבית המשפט כל נוהל כתוב, משטרתי או אחר, לגבי אופן פניית נהג לגבי דו"ח שקיבל, בין אם מדובר באזרח ובין אם מדובר בשוטר. היה בידי המאשימה להגיש נוהל זה, ככל שהוא קיים, בהתאם

לדיני הראיות, אך היא חדלה מלעשות כן. בנוסף, המאשימה לא הציגה שאלות כלשהן לגבי נוהל זה, לעדי התביעה (יש לציין כי העד שנשאל לגבי נוהל כתוב בסוגיה זו, עד ההגנה סנ"צ איציק שרצקי, קודמו של הנאשם בתפקיד ראש המעבדה, אשר המשיך לשרת באגף התנועה לאחר מכן, השיב שאינו מכיר נוהל כזה - ראו עמ' 125 ש- 29-31 לפרוט'). ככל שאכן קיים נוהל כתוב, אותו חדלה המאשימה מלהציג לפני בית המשפט, יש לזקוף עובדה זו לזכות הנאשם, במישור הראייתי, ולפיו לו היה מוצג הנוהל, היה בו כדי לחזק את טענת הנאשם, שלא חרג בקבלת הפניות האישיות מהנחיה או מנוהל מחייב, אלא פעל בהתאם לנוהל הקיים במקום עבודתו. כך קבע כב' השופט רובינשטיין לגבי העדר ראיה: **"העדרה של ראיה, שמקורו בחקירת המשטרה, ייזקף לחובת התביעה בעת שיישקל מכלול הראיות, ומאידך גיסא, הוא יכול לסייע לנאשם כשבית המשפט ישיקול האם טענותיו מקימות ספק סביר"** (ע"פ 5386/05 **בילל אלחורטי נ' מדינת ישראל**, (18.5.2006), פסקה ז'(2), להלן: "ענין אלחורטי"); וראו עוד, את עדויות עדי התביעה בסוגיה זו, להלן).

17. המאשימה ביקשה ללמוד על אופן הפניה המחייב, של נהג המבקש לבדוק דו"ח שנרשם כנגדו, מעדותו של סנ"צ בודהנא, ראש מפנ"א, וכן מעדויות עודד ראובני ודני בן דוד, אשר העידו כי הפניות נעשו דרך מפנ"א (סע' 7-9 לסיכומים, וההפניות שם). לטענת המאשימה, יש להסיק מעדויות אלה כי **"הנאשם והמעבדה עליה פיקד בזמנו היו 'נכנסים לתמונה' רק כאשר היתה מועברת אליהם פניה ממפנ"א, קרי רק כאשר היו 'מופעלים'"** (סע' 6 לסיכומי המאשימה בכתב). לטענת המאשימה, הנאשם סטה מהשורה, באופן בו פעל.

עיון מדוקדק בראיות התביעה, מעלה כי עדי התביעה לא העידו על קיום נוהל מחייב, במועדים הרלוונטיים, של פנית נהג לגבי דו"ח אך ורק דרך מפנ"א, פירוטו פניה בדרכים שונות, ואף העידו על אופן העבודה בהתאם.

18. סנ"צ דוד בודהנא, ראש מפנ"א, העיד באילו אופנים יכול היה נהג, נגדו נרשם דו"ח, לפנות למפנ"א. במהלך כל עדותו בבית המשפט, לא נשאל ראש מפנ"א את השאלה המתבקשת, לגבי אפשרות של פנית נהגים ישירות אל המעבדה, אותה מעבדה אליה הפנתה מפנ"א שאלות הנוגעות לצורך בפיתוח תמונה ובהערכתה המקצועית. העובדה שבמהלך עדות ראש מפנ"א, לא נשאלה השאלה ולא התקבל מענה מפורש, לגבי אפשרות של פנית נהגים ישירות למעבדה או ישירות לגורם משטרה אחר כלשהו, דוגמת יחידות את"ן מחוזית ועוד - מהווה חסר ראייתי משמעותי, במיוחד נוכח ראיות נוספות שיוצגו להלן. יתרה מכך: ראש מפנ"א העיד כי הפניות למפנ"א הגיעו בדרכים שונות, **"כך שחלק מהפניות היו מועברות דרך גורמים משטריים..."** (עמ' 12 ש- 20 לפרוט'). לא ניתן לפסול את האפשרות, שבין אותם גורמים משטריים, ראש מפנ"א התכוון אף לפניות שהתקבלו ישירות במעבדה, ולאחר מכן הועברו לטיפול מפנ"א בצירוף המלצה (כפי שנהג הנאשם), אפשרות העולה בקנה אחד עם דבריו כי **"היינו שולחים אליהם (למעבדה, א.ק.). או שהיה (הנאשם, א.ק.) בא אלי עם תמונות כדי שנבטל אם זה לא תקין"** (עמ' 13 ש- 20-21 לפרוט').

19. לעומת שאלת ידיעתו של ראש מפנ"א, בדבר קבלת פניות נהגים ישירות במעבדה, אשר לא הובררה דיה במהלך עדותו, סוגית הנהלים המחייבים זכתה להתייחסות ברורה וחד משמעית מצידו:

**"אציין שהתחלתי את התפקיד שלי ביום 1.11.11 וזה היה חדש לי, לא הכרתי
איך עובדים עם זה בכלל, כל הענין של תביעות נהגים, ולאט בנינו את הנוהל של
פניות נהגים, ובסוף 2011 הוא הופץ"
(עמ' 15 ש- 28-29 לפרוט').**

ובהמשך:

**"ש. תאשר לי שבמחצית הראשונה של 2011 כל עניין הנהלים וההתארגנות
המסודרת עדיין היה בחיתוליו, ובעצם עוצב תוך כדי תנועה, ובעצם אפשר להגיד
גובש בצורה סבירה רק בשנת 2012.
ת. מאשר"**

(עמ' 19 ש- 12-14 לפרוט').

ההמלצה המוקדמת ביותר שניתנה על ידי הנאשם, לגבי דוחות המופיעים בכתב האישום, ניתנה ביום 15.5.2011, ואילו ההמלצה המאוחרת ביותר ניתנה ביום 19.9.2011.

המאשימה בחרה שלא לשאול עד תביעה מרכזי זה, לגבי נהלים מחייבים כלשהם, או להפנותו לאותם נהלים, לגביהם טענה בסיכומיה.

המסקנה הנובעת מכל האמור לעיל, היא כי במועדים הרלוונטיים לכתב האישום, לא היה כל נוהל מחייב בסוגיה של פניות נהגים לאחר רישום דו"ח, לא בדרך הפניה ולא בדרך הטיפול (סוגיה שתידון בהמשך).

20. המאשימה ביקשה בסיכומיה ללמוד על נוהל המחייב קבלת פניה ממקבל הדו"ח, ישירות למפנ"א, פניה המתועדת במערכת דות"ן, זאת מתוך עדות סנ"צ בוהדנה אשר העיד כי הפניות שהגיעו למפנ"א תודעו במערכת המחשוב (סע' 7 לסיכומי המאשימה הכתובים).

עיון מעמיק בדברים שנאמרו על ידי ראש מפנ"א סנ"צ בוהדנה, בהקשר זה, מעלה כי התייחס לאותן פניות שהועברו לטיפול מפנ"א, ולא לפניות נהגים באופן גורף. זאת ועוד: עיון בפלט מערכת דות"ן, אשר צורף לכל אישום ואישום כמוצג, מראה שראש מפנ"א הורה על ביטול הדוחות לאחר קבלת המלצה של הנאשם, זאת ללא שתועדה באותו פלט מחשב כל פניה מצד מקבל הדו"ח למפנ"א, ולכל הפחות - פניה של מפנ"א אל המעבדה, לשם הזמנת תמונה (ראו את כל פלטי מערכת דות"ן במוצגים, לעומת ת/58 הקשור לאישום 14, בו מתועדת בפלט המחשב בקשת מפנ"א, עינב כהן, המזמינה תמונה מהמעבדה). מכאן, ולנוכח כמות הדוחות האמורים, יש לקבוע כי ראש מפנ"א ידע שהנאשם ממליץ על ביטול דוחות, גם לגבי כאלה לגביהם לא התקבלה כל פניה ישירה למפנ"א ומפנ"א הועברה לטיפול המעבדה, שכן פניות אלה אינן מתועדות במערכת דות"ן אשר היתה לפניו ובה קיבל את החלטות ביטול הדוחות (וראו את הראיות בסע' 18 לעיל, המחזקות קביעה זו). ראש מפנ"א לא העיר דבר, במהלך התנהלות הדברים, על בעיה כלשהי שראה בהתנהלות הנאשם באופן זה. ניתן אף ללמוד מהנוהל החדש שקבע ראש מפנ"א, המחייב את הנאשם לצרף מזכר להמלצתו (עמ' 16 ש- 11 לפרוט'), כי בחן כל מקרה ומקרה, ראה את כל הנתונים לרבות המלצת הנאשם בכתב יד, ולא הסתפק באופן

המלצה זה, אלא קבע כי יש להמליץ על גבי מזכר. זו היתה הסתייגותו היחידה של ראש מפנ"א מהתנהלות הנאשם, הצורך בהוספת מזכר, ואף זאת לא בשל התנהלות חריגה, הסוטה מן השורה, אלא כיוון ש"הרישום בכתב יד שהיה נהוג לפני כן, נראה פרטץ" (עמ' 16 ש- 12 לפרוט').

דברים אלה נכתבים למעלה מהצורך, ומבססים את כל האמור לעיל בדבר אופן קבלת פניות נהגים על ידי הנאשם.

21. נצ"מ פרלמן, אשר שימש כראש מחלקת תכנון ופיתוח באגף התנועה וכמפקדו של הנאשם, העיד כי **"הנוהל הוא לפנות למשטרה"** (עמ' 8 ש- 10 לפרוט'). בהמשך, ציין כי קיים גוף שנקרא מרכז פניות נהגים וצריך לפנות אליו, אולם **"הרבה פעמים נהגים לא שמים לב לזה שכתוב על גבי הדוח לאן עליהם לפנות"** (עמ' 8 ש- 13 לפרוט'). אף אמירה חלקית זו, נאמרה תחת הסתייגות, שאין מדובר בידיעה אישית לגבי אופן טיפול בערעור על דוחות (עמ' 9 ש- 6-11 לפרוט'). לא ניתן לקבוע מעדות זו, ממצאים בשאלת אופן טיפול מחייב בפניות נהגים או בדבר קיומו של נוהל מחייב. מעמדו הבכיר של נצ"מ פרלמן באת"ן, בתקופה הרלוונטית, מעלה תהיה כיצד לא העיד לגבי קיומו של נוהל מחייב כלשהו, לו טוענת המאשימה.

22. מספר עדי תביעה, העידו כי אזרחים אשר קיבלו דו"ח, נהגו לפנות ישירות למעבדה, וקיבלו מענה מידי במקום, מבלי להפנותם למפנ"א, על ידי כל עובדי המעבדה. יש להדגיש כי מדובר בעדי תביעה, על המשמעות הראייתית של עובדה זו, אשר עבדו במעבדה במועדים הרלוונטיים, ובעדותם חיזקו את האמור לעיל לגבי היעדר נוהל פניה מחייב, הכל כדלקמן:

א. רס"מ מאירה שטרית, עבדה כמפענחת במעבדה בתקופה הרלוונטית. בעדותה, העידה כי אזרחים נהגו לפנות ישירות אל המעבדה, וזכו לטיפול מידי בדרך של בדיקת התמונה, תוך מתן המלצה מיידית לביטול, במקרים המתאימים, למפנ"א:

"ש. ...תאשרי לי שלא פעם ולא פעמיים היו פעמים אזרחים שקיבלו דוח ישירות למעבדה ומבקשים לבדוק אם באמת הדוח מגיע אליהם או לא, ואתם לא הייתם שולחים אותם למפנא, הייתם מטפלים בהם, תיתן את הדוח, נבדוק את התמונה.

ת. היו נכנסים והיו מטפלים בהם."

(עמ' 28 ש- 21-18 לפרוט').

ובהמשך:

"ת. ...גם אם מדובר במישהו שאני מכירה אותו ומגיע ישירות אלינו עם דוח ומבקש לבדוק אותו, הייתי עושה שוב פענוח, ובודקת אם טעינו, ואז הייתי אומרת שיש סיבה לפנות למפנא. הותיקים שבינינו במעבדה היו עושים את זה

יותר, כי היו יודעים את התהליך שהתבצע. אלי פחות באו, הותיקים היו ניגשים יותר לאנשים.

ש. אמרת שהייתי עושה את הבדיקה הזאת, והיית אומרת תפנה למפנא?
ת. אצלנו, מי שמקצועי יותר היה רושם בשביל שמפנא ידעו, היינו נותנים הנחיה למפנא הנחיה מקצועית כדי לזרז את התהליך של תיקון עוול לאזרח, היו נרשמים פתקים זה בדרך כלל ע"י קצינים שרושמים מה הסיבה לביטול הדוח.

ש. מי הקצינים האלה?

ת. אלי חייט היה בודק את זה. דני דהן. הנאשם. יגאל. עודד. דרור". (עמ' 29 ש-8-17 לפרוט', ההדגשות אינן במקור, א.ק.).

ב. רס"מ דורית לוי, עבדה במעבדה בתקופה הרלוונטית. בעדותה, תוך התייחסות לטיפול במכרים ובקרובי משפחה, העידה כי הגיעו אל המעבדה פניות ישירות של נהגים, ואלה טופלו על ידי כל עובדי המעבדה בדרך של בדיקת התמונה ומתן המלצה מיידית לביטול, במקרים המתאימים, למפנ"א:

"ת. לפעמים הגיעו אלינו טלפונים לאו דווקא של אנשים שאני מכירה. אני מטפלת באנשים שאני מכירה היכרות אישית, כמו שאני מטפלת בכל אזרח אחר שאני לא מכירה. אני פשוט מוציאה את הסרט, בודקת התמונה, אם התמונה תקינה, אני אומרת שיש עבירה והיא תקינה, ואני לא יכולה לעשות דבר. אם יש טעות בפענוח במספר הרכב, אם אני פענחתי את הסרט, אני ממליצה לבטל את הדו"ח, דרך הדותן, לבטל את הדוח, וכותבת מה הסיבה שאני ממליצה..."

(עמ' 29 ש-26-30 לפרוט').

ובהמשך:

"ש. אופן העבודה הזאת היתה משותף לכולם, גדעון, עודד, יגאל, את, דרור, דני דהן?

ת. כולם, כל אנשי המעבדה כי כולנו ידענו את עבודת הפענוח ויכולנו לבדוק את הסרטים, כולם מכירים את העבודה, כולם עברו בתחנת הפענוח, כולם הכרנו את כל העבודה בכל תחנות המעבדה..."

(עמ' 30 ש-24-26 לפרוט').

ג. רס"בדני בן דוד, עבד במעבדה בתקופה הרלוונטית, כמפתח תמונות. במהלך עדותו בבית המשפט, אישר לשאלת בא כוח המאשימה, כי אזרחים נהגו לפנות ישירות אל המעבדה, וזכו לטיפול במעבדה, בדרך של בדיקת התמונה, תוך מתן המלצה לביטול, במקרים המתאימים, למפנ"א:

"ש. יודעים שנעשו פניות ישירות לשוטרים במעבדה כדי לפעול לבטל דוחות או

לבדוק דוחות. איך אתה נהגת במקרה כזה?
ת. גם אני קיבלתי פניות כאלה, לפעמים הייתי אומרת להם שיפנו למפנא ולפעמים הייתי בודק בעצמי.

ש. באיזה מקרים היית בודק בעצמך?
ת. סיפרתי לך גם על המקרה הבוקר, שהיה מקרה אחד שזכור לי, שפנה אלי מפקד שהיה איתי מפקד בצבא, ואמר לי שאחותו קיבלה דוח... אמרתי לו שאבדוק, בדקתי את המספר, המספר היה אותו מספר, נכון... ביקשתי שיפקסס לי את רישיון הרכב, הוא פיקסס, וראיתי שזה פרייבט, וזה מספר מזויף... פניתי לפניות נהגים, והמלצתי שיבטלו את הדוח".

(עמ' 39 ש- 27 עד עמ' 40 ש- 9 לפרוט').

ד. רפ"ק דרור שמואלי, אשר עורר את תחילת החקירה, וסייע למח"ש בהפקת התמונות בדיעבד, העיד לגבי פניות ישירות של נהגים למעבדה, והטיפול בהם במעבדה:

"ש. היו אליכם פניות ישירות שלא דרך פניות נהגים?

ת. כן, מידי פעם יש פניות ישירות לא דרך פניות נהגים.

ש. מה אתה עושה?

ת. תמיד אפשר לעזור לבן אדם ולבדוק לו את התמונה אז בודקים".

(עמ' 62 ש- 13-16 לפרוט').

23. באופן דומה, העיד עד ההגנה, סנ"צ איציק שרצקי, אשר היה קודמו של הנאשם בתפקיד ראש המעבדה, כי היו פניות ישירות למעבדה, אשר טופלו בדרך של בדיקת התמונה, והעברת חוות דעת לגביה למפנ"א:

"ש. לגבי טיפול של החבר'ה במדור במכרים שלהם, חברים קרובים וכו'.
ת. באופן עקרוני כל מי שפנה היו בודקים את התמונה שלו, אם התמונה תקינה מודיעים לו שהתמונה תקינה וצריך לשלם את הדוח"

(עמ' 120 ש- 29-31 לפרוט').

ובהמשך:

"ש. אם אני פונה אליך בבקשה לגבי העמדה לדין אתה מפנה אותו לתובע?
ת. אני קודם כל בודק את התמונה. אם התמונה תקינה מפנה אותו לתביעות. בכל מקרה גם אם התמונה לא תקינה, אני אומר לו שהוא יפנה לתביעות, ואני מעביר לתביעות חוות דעת שלי דרך מפנא"

(עמ' 124 ש- 16-19 לפרוט').

24. לא נעלמה מעיני עדותו של רפ"ק עודד ראובני, אליה הפנתה המאשימה בסיכומיה. עד זה, לא שלל טיפול בבקשות שהופנו ישירות למעבדה, אך טען שלא טיפל בפניות אזרחים ישירות למעבדה או בפניות מכרים שלו:

"כן דברים שמגיעים מאגף התנועה מהסגל הבכיר של האגף או מהתביעות או מהקצינים הבכירים שלי שזה גדעון או קצין שהיה לפניו ונדרשנו כן לבדוק"

(עמ' 32 ש- 25-26 לפרוט').

העובדה שרפ"ק ראובני שלל טיפול אישי שלו, ישירות בבקשות מכרים או אזרחים, איננה מכרסמת במשקלן המצטבר של העדויות החד משמעיות שפורטו לעיל. בנוסף, לא ראיתי מקום להטיל ספק בדברי עדות התביעה, רס"מ מאירה שטרית ורס"מ דורית לוי, לפיהן אף רפ"ק עודד ראובני טיפל בבקשות ישירות מטעם אזרחים, כמפורט לעיל.

25. המאשימה לא הוכיחה את קיומו של נוהל כתוב, ולא הוכיחה כי הנאשם פעל בניגוד לנוהל מחייב. בהתאם לראיות שפורטו לעיל, הנאשם פעל במסגרת הנוהל הנהוג במקום עבודתו, בלא שחרג מנוהל מחייב, וזאת בהתאם לאופן העבודה של עובדים נוספים במעבדה, ובהמשך ישיר לאופן העבודה של קודמו בתפקיד כראש מעבדה.

(ד) המלצות כוזבות לגבי דוחות תנועה

26. המאשימה ייחסה לנאשם, מתן המלצות כוזבות לביטול דוחות תנועה, בדברים שציין למפנ"א לגבי תמונות שבדק. לטענת המאשימה, מדובר בשני נדבכים של כזב: ציון שהתמונה לא תקינה, במקום בו התמונה היתה "ברורה ותקינה בעליל" (להלן: "המלצות שקריות"), וכן הנמקה שקרית, ציון עילת ביטול פיקטיבית אשר שללה מבעל הסמכות לסגירת התיק, את שיקול הדעת (להלן: "הנמקה שקרית").

(1.ד) המלצות שקריות

27. המאשימה הדגישה בכל האישומים המיוחסים לנאשם, כי המלצתו לפיה מדובר בתמונה לא תקינה או לא ברורה, הינה שקרית ומנוגדת לעובדה שהתמונה היתה ברורה ותקינה בעליל. על מנת להוכיח עובדה זו, צירפה המאשימה צילום של הרכב בעת ביצוע העבירה, לגבי כל אחד מהדוחות שבוטלו. אין המדובר בצילומים שהיו לנגד עיניו של הנאשם, בעת שמסר את המלצתו, אלא צילומים שהופקו לבקשת מח"ש, במהלך החקירה, על ידי רפ"ק דרור שמואלי. כפי שיפורט להלן, לא נמסר כל הסבר מדוע לא הוצגו בבית המשפט הצילומים המקוריים, אשר שימשו את הנאשם בזמן אמת, ולא הובאה כל ראיה האם בוצע נסיון לתפוס תמונות אלה, אשר יתכן ונמצאות אף היום בידי אגף התנועה. בנוסף, לא הובאה כל ראיה, באילו נסיבות פותחו אותם צילומים, על אף עדותו בבית המשפט של מפתח הצילומים.

28. הנאשם העיד כי במקרים המתייחסים לנסיעה בנת"צ קרן היסוד, נהג לבדוק את הסרט על מנת לוודא שהפרטים נכונים, והיה ממליץ לבטל את הדו"ח בשל הנחיה גורפת שניתנה לביטול דוחות אלה, עקב הצבה שגויה של המצלמה במקום (ראו לדוגמא עמ' 110 ש- 17-29 לפרוט'). לגבי יתר סוגי הדוחות שהמליץ לבטל, קיבל הנאשם לידי את תמונת הרכב, אותה הפיק אחד המפתחים, ובחן את התמונה למול הדו"ח. ככל שהתמונה היתה תקינה, היה בוחן את התע"צ הקשור אליה. בהתאם לעדותו, במקרה בו התמונה לא היתה תקינה, או תמונה תקינה אך תע"צ לא תקין, היה ממליץ למפנ"א לפסול את הדו"ח, תוך צירוף התמונה והתע"צ (ראו עמ' 94 לפרוט').

שאלת בדיקת התע"צ על ידי הנאשם, זכתה להתייחסות נרחבת בסיכומי המאשימה בכתב, לפיה התע"צ מוכן אך ורק בשלב בירור האשמה בבית משפט.

התע"צ המושלם מונפק, ככל הנראה, רק בשלב בירור האשמה. יחד עם זאת, מדובר בתע"צ אשר חלקים שונים בו ממולאים במועדים שונים, בהתאם לתחנות הטיפול השונות בראיה (התקנת המערכת לפני הפעולה, קבלת תקליטור, פענוח תקליטור, הפקת תמונה ועוד, וראו דוגמא של תע"צ חלקי אשר הוגשה על ידי המאשימה במהלך הסיכומים). אנשי המעבדה נהגו לבדוק את תקינות התע"צ (ראו את עדות רפ"ק עודד ראובני, עמ' 32 ש- 17, ועמ' 33 לפרוט'; עדות רס"מ מאירה שטרית בעמ' 25 ש-9; עדות רפ"ק דרור שמואלי לגבי עבודת המפענח בעמ' 82 ש- 18-22 לפרוט'). בנוסף, רפ"ק שמואלי העיד באופן מפורש כי לבקשת אנשי מח"ש, ובהתאם לרשימה שהועברה לידי, העביר לידיהם תמונות וכן תעודות עובד ציבור, לגבי אותם דוחות (עמ' 62 ש- 22-23 לפרוט'). בהמשך, העיד כיצד פיתח את התמונות וכן **ש"את יתר המסמכים הוצאתי חלקם דרך הדותן וחלקם מהקלסרים שנמצאים במעבדה"** (עמ' 62 ש- 31-32 לפרוט'). לא ברור מדוע אותן תעודות עובד ציבור, אשר הועברו לידי מח"ש, וכן מקורן ידוע, לא הוגשו ביחד עם התמונות אותן הגישה המאשימה כמוצג.

דברי הנאשם לגבי העברת התמונות ששימשו אותו במתן ההמלצה למפנ"א, מוצאים ביסוס בעדויות עדי התביעה, אשר אישרו כי אותן תמונות הועברו על ידי הנאשם למפנ"א ואף תועדו שם. כך העיד סנ"צ בודהנה, ראש מפנ"א, אשר קיבל את ההחלטה על ביטול הדוחות:

"ת. הנאשם מגיע למטפל פניות נהגים שאז היתה עינב, עם תמונה שמקושרת לדוח, עינב היתה מכניסה המלצה דרך הדותן אלי, בהמלצה היה כתוב שהתמונה אינה תקינה וזה לביטול. אם על התמונה רשום לא תקין, היתה מכניסה גם את התמונה דרך דותן, סורקים את זה... בכל דוח שקיבלתי החלטה כזאת, על ביטול בעקבות תמונה לא תקינה, ראיתי את התמונה"

(עמ' 13 ש- 26 עד עמ' 14 ש- 6 לפרוט').

ובהמשך:

"תמיד כשהוא המליץ לבטל דו"ח, זה היה בצירוף תמונה"

(עמ' 18 ש- 3 לפרוט').

עינב כהן, מטפלת בפניות נהגים במפנ"א, היתה קולטת את המלצות הנאשם ומעבירה להחלטת ראש מפנ"א. עינב תיארה בבית המשפט, מהם הנתונים שהיו לפני ראש מפנ"א, לאחר שהעבירה את הענין לטיפולו, ובטרם קיבל החלטה האם לבטל את הדו"ח:

"ש. כשאת מעבירה את הדבר הזה מה מצרף לזה?

ת. מצורף אישור ראש מעבדת צילום רמזורים. זה סרוק, יש מסמכים נלווים, המזכר סרוק שהתמונה לא תקינה. זה מה שאני מצרפת. בלבד. התמונה נמצאת בפרטים כללים, יומן תיק, פותחים יש את התמונה. התמונה סרוקה למחשב וניתן לפתוח אות מלשונית במחשב ולהדפיס אותה.

לבית המשפט:

ש.ת. במסמכים שאני רואה במוצגים, התמונות היו סרוקות תמיד במחשב".

(עמ' 21 ש- 32 עד עמ' 22 ש- 7 לפרוט').

29. על אף דברים ברורים וחד משמעיים אלה, לא הוצגה בבית המשפט כל ראיה על נסיון חקירתי שבוצע לתפוס את אותן תמונות, אשר שימשו את הנאשם לצורך מתן המלצתו. לא הוצגה אף כל ראיה, לגבי נסיון פשוט לבחון האם התמונות עדיין נמצאות במערכת דות"ן, על אף שפלטי מחשב ממערכת זו הוגשו כמוצגים.

ראש מפנ"א העיד על ענין זה:

"ש. האם במהלך החקירה פנה אליך אחד החוקרים ואמר לך תיתן לי את התמונות שנתן לך הנאשם שהגיש בקשה לבטל את הדו"חות, מישהו פנה אליך.

ת. לא זוכר, אם זה לא כתוב בעדות אז לא קרה".

(עמ' 18 ש- 22-24 לפרוט').

סוגית התמונות המקוריות וכן תעודות עובד הציבור שלא הוצגו, מהווה מחדל חקירה משמעותי, לגבי ראיה בסיסית ומהותית, לגבי לא התקבל כל הסבר שהוא על ידי המאשימה, אף במהלך עדותו של החוקר איתן סלוצקי (לגבי המשמעות הראייתית של מחדל זה, ראו האמור בענין אלחורטי לעיל, וכן ע"פ 3947/12 סאלח נ' מדינת ישראל, (21.01.2013)).

30. מח"ש ביקשה מרפ"קדרור שמואלי, להפיק תמונות על פי רשימה מסוימת שנמסרה לו, כפי שהעיד:

עמוד 18

"פיתחתי תמונות עפ"י רשימה שנתנו לי, הוצאתי מסמכים שונים שמח"ש ביקשו ממני ואת תעודות עובד ציבור. את כל הדברים האלה העברתי למח"ש" (עמ' 62 ש- 22-23 לפרוט'). לדברי העד, מדובר ברשימה של 42 דוחות, לגביהם התבקש לפתח תמונות ולבדוק אותן. רשימה זו לא הוצגה על ידי המאשימה, ולא הועברה לידי בא כוח הנאשם (עמ' 14 ש- 13-14, עמ' 15 ש-3, עמ' 73 ש-12 לפרוט'). לא בוצע כל תיעוד של מועד הבקשה לפיתוח התמונות, מה בדיוק התבקש, מהו מועד פיתוח התמונות, המאגר ממנו נלקחו, אופן הפיתוח, כמות הפעמים בהן פותחה כל תמונה עד לקבלת התמונה שהוגשה כמוצג, ועוד. בדרך זו, לא ניתן לבצע כל השוואה בעלת משקל, בין התמונות שעמדו לנגד עיני הנאשם במועד המלצתו על ביטול הדוחות, לבין התמונות שהוגשו לבית המשפט. יש לשוב ולהדגיש, כי טענת המאשימה, בכלל האישומים המיוחסים לנאשם, התייחסה לאותן תמונות אשר היו לנגד עיניו בעת מתן המלצתו, תמונות שלא הוגשו, ולא הוצגה כל ראייה לגבי נסיון לתפוס אותן, או קושי שהתעורר במציאתן, זאת על אף זמינותן לכאורה. מחדל חקירתי זה, הינו בעל משקל ראייתי לזכותו של הנאשם, כאמור לעיל.

אופן החקירה, מעלה סימני שאלה נוספים: תמוה מדוע לא נמצא בתיק החקירה תיעוד, של כל יתר התמונות אותן הפיק רפ"ק שמואלי, לגביהן בחרה המאשימה שלא להגיש כתב אישום; לא ניתן כל הסבר, מדוע לא נמצא בתיק החקירה תיעוד של עשרות רבות של דוחות, אשר נבדקו על ידי החוקר סלוצקי במהלך החקירה (ראו עמ' 89 ש- 20-30 לפרוט'). יוער עוד שבמהלך חקירת הנאשם הוטח בו שנבדקו על ידי מח"ש אלפי דוחות בהם טיפל, וכן ראש מפנ"א אישר שהעביר אלפי פניות נהגים לטיפול הנאשם - עמ' 17 ש- 27-28 לפרוט'); לא ברור האם מלוא חומר החקירה הועבר לעיון ההגנה, שכן יומן החקירות המקורי של תיק זה נעלם, ואילו בעת הכנת יומן חקירות חדש, נמצאו בתיק החקירה מסמכים שכלל לא סומנו קודם לכן (ראו עמ' 90 לפרוט'). אין ספק בעיני, כי הדברים לא נעשו בכוונת מכוון או בחוסר תום לב, ואולם מדובר בהתנהלות חקירה בעייתית, המצטרפת למחדל הבסיסי של חוסר תפיסת התמונות המקוריות. לא ניתן לשלול את האפשרות, שבא כוח הנאשם יכול היה לעשות שימוש בדוחות הרבים שנבדקו, ולא הועברו לידי, במהלך ניהול המשפט.

עוד אוסיף, למעלה מהדרוש, את התרשמות רפ"ק שמואלי מהתמונות שהפיק בעצמו. במהלך הדיון בבית המשפט, בחן כל אחת ואחת מהתמונות שהוגשו כמוצגים. לגבי התמונה המשויכת לאישום 6, העיד "לא רואים מס' רכב. אסור להוציא דוח"; לגבי התמונה המשויכת לאישום 15, העיד "ספק לגבי מספר הרכב"; לגבי התמונה המשויכת לאישום 16, העיד "אפשר להעלות ספק לגבי מספר הרכב" (עמ' 73 ש- 4-8 לפרוט'). לא ברור כיצד ומדוע ביקשה המאשימה לקבוע לגבי אישומים אלה, כי מדובר ב"תמונה ברורה ותקינה בעליל", אף אם ביססה את עמדתה, לא על התמונה המקורית אלא על התמונה שהופקה בחקירה.

31. מעבר לקושי המובן מאליו, בבחינת המלצת הנאשם על בסיס תמונות שהופקו במועד לא ידוע, ניתן למקד קושי זה במספר נקודות יחודיות, אשר עלו במהלך הדיון:

א. בהתאם לעדויות עדי התביעה (בהם מפתחי תמונות אשר העבירו את התמונה לעיון הנאשם), במועדים הרלוונטיים היה בידי המעבדה ציוד מיושן ולא תקין שגרם לפיתוח תמונות לא תקינות, תוך בעיות טכניות רבות (ראו עדות נצ"מ פרלמן, עמ' 10 ש- 13-23). שימוש במכשור בעייתי

זה, הביא לתקלות ביחס בין מה שראה מפענח במכשיר הפענוח, לבין מה שנראה בתמונה שהודפסה, כפי שהעידה רס"מ מאירה שטרית:

"ת. היתה בעיה שמה שראו במכשיר פענוח לא ראו בתמונה שהונפקה.

ש. בכמה אחוזים?

ת. בהרבה מהמקרים".

(עמ' 26 ש- 19 לפרוט').

"ש. היו מקרים שראית במחשב שיש עבירה, הוצאת תמונה, ואז ראית שהתמונה לא ברורה כמו שברור במחשב, והחלטתם לבטל את הדוח, כי התמונה לא ברורה?

ת. היו מקרים".

(עמ' 27 ש- 19-21 לפרוט').

בנוסף, איכות התמונה השתנתה מפיתוח לפיתוח:

"ש. תאשר לי שהאיכות של התמונה היא תלויה מאוד במקצועיות של מי שיודע לפתח, אפילו במצב הנתון של המכונה באותו רגע, היא יכולה להוציא תמונה טובה ומיד לאחר כך תמונה לא טובה?

ת. נכון".

(עמ' 27 ש- 22-24 לפרוט').

ב. איכות פיתוח הצילום, היתה תלויה רבות ביכולותיו המקצועיות של המפתח, ובנכונותו להשקיע בפיתוח הספציפי (עמ' 34 ש- 28-30 לפרוט').

ג. במהלך העבודה השגרתי של אנשי המעבדה, לא נעשה נסיון לפתח יותר מתמונה אחת או שתיים, בטרם העברתן לעיון הקצינים (ובהם הנאשם) למתן המלצה, או מתן המלצה על ידי המפתח בעצמו, במקרה המתאים, גם כאשר התמונה היתה בעייתית. עובדה זו נבעה מעומס העבודה הרב במעבדה (ראו עדות רס"מ מאירה שטרית בעמ' 27 ש- 25-27, ועדות רס"ב דני בן דוד בעמ' 38 ש- 31-32 לפרוט').

כפי שהעיד רפ"ק עודד ראובני - על אף שידעו שנסיון הפקה נוסף יביא לתמונה איכותית יותר, המליצו על ביטול הדו"ח:

"ש. אתם בתקופה שלך בגלל הלחצים שהיו על המעבדה לא הייתם הולכים בכל ערעור להשקיע אין סוף זמן להוציא את התמונה המיטבית.
ת. נכון.

ש. כלומר אם מישהו בא אחרי ומראים לו דוחות ספציפיים והוא יושב ומשקיע הרבה זמן בהם, מנסה עוד פעם ועוד פעם, יכול להיות שיוציא תמונה הרבה יותר טובה ממה שיצאה בפעם הראשונה.
ת. נכון.

ש. אבל זה לא מה שעושים כשבדקים את הדוחות אלא מוציאים תמונה אחת לפיה קובעים אם היא טובה או לא.
ת. מוציאים תמונה אחת, אבל יכול להיות שהתמונה שיוציאו תהיה יותר טובה או פחות טובה מהקודמת. אבל בכל מקרה אני מוציא תמונה אחת לצורך טיפול בבקשה לביטול דוח ואם רואה שהתמונה לא טובה ממליץ על ביטול הדוח".

(עמ' 34 ש- 31 עד עמ' 35 ש- 9 לפרוט').

כל העובדות האמורות לעיל, מוצאות חיזוק ואישוש בעדותו של עד ההגנה סנ"צ שרצקי (ראו עמ' 121 ש- 12-16, ש- 21-22, עמ' 122 ש- 12-7 לפרוט').

לגבי התמונות אשר הופקו על ידי רפ"ק שמואלי לצורך החקירה, שאופן הפקתן לא תועד, לא ברור באיזה מכשור נעשה שימוש לשם ההפקה, לא ברור באיזה חומרים נעשה שימוש, וכן לא ברור האם לא ביצע רפ"ק שמואלי עשרה נסיונות לגבי כל תמונה, עד שהגיע לתמונה משביעת רצון, כפי שטען שנהג במהלך עבודתו (ראו התיחסותו לכך בעמ' 70 ש-19-18 לפרוט'). יודגש כי זהו עד התביעה היחיד שטען שביצע נסיונות רבים להפקת כל תמונה, אף במהלך עבודתו הרגיל, זאת לעומת כל יתר עדי התביעה כמפורט לעיל, אך לא הוצגה כל ראיה כי התמונות שנבחנו על ידי הנאשם בזמן מתן ההמלצה, הופקו על ידי רפ"ק שמואלי ולא על ידי אחר.

32. לנוכח כל האמור לעיל, אני קובע כי לא הוכח שהנאשם מסר המלצות כוזבות, ודאי שלא באופן מודע ומכוון, ואף לא הוכח כי המלצותיו היו שגויות.

(ד.2) הנמקות שקריות

33. המאשימה טענה כי הנאשם בחר להמליץ על ביטול הדוחות, תוך שימוש בעילת ביטול "פיקטיבית" של "תמונה לא תקינה", אשר שללה מראש מפנ"א את שיקול דעתו לגבי ביטול דוחות. לפי טענה זו, מדובר בהטעת הגורם מקבל ההחלטה, תוך שהנאשם ידע שהדו"ח יבוטל באופן אוטומטי, כיוון שמדובר בשיקול דעתו המקצועי. הנמקות אלה ניתנו בניגוד לצורך בציון עילת ביטול מדוייקת, ובזמן שלא פעם מדובר היה בעניינים של שיקול דעת, כגון נסיעה בנת"צ.

34. כפי שצוין לעיל, הסמכות להורות על ביטול דו"ח מסורה לראש מפנ"א. כך, כל הדוחות המופיעים בכתב האישום, אכן בוטלו על ידי ראש מפנ"א, לאחר קבלת המלצת הנאשם.

אינני מקבל את טענת המאשימה, כי המלצה לפיה התמונה לא תקינה, מפקיעה את הפעלת שיקול הדעת של בעל הסמכות: כפי שפורט לעיל, לכל המלצה לביטול דו"ח צורפה אף התמונה ששימשה בסיס לאותה המלצה. מדובר בראיות גליונות: כל התמונות הרלוונטיות היו לפני ראש מפנ"א בטרם קיבל את ההחלטה, ראש מפנ"א אף "ראה" את התמונות, לדבריו (ראו ציטוט עדותו בסעיף 28 לעיל), וכן היו לפניו כל הנתונים של ביצוע העבירה (ראו פלטי המחשב במסגרת המוצגים שהוגשו). בהתאם לפלטי מערכת דות"ן שהוגשו, ראש מפנ"א ידע היטב האם מדובר בדו"ח שניתן עקב נסיעה בנת"צ בקרן היסוד, או שמא מדובר בעבירת מהירות. בנוסף, וזאת כחלק משיקוליו, היתה המלצתו של הנאשם. אין המדובר בחומר סבוך, הדורש מיומנות יוצאת דופן, ולראיה - ביקשה המאשימה להרשיע את הנאשם בעבירה של שיבוש מהלכי משפט, מבלי שצירפה כל חוות דעת מומחה לגבי אותן תמונות שהופקו במהלך החקירה, לפיה ניתן ללמוד כי תמונות אלה תקינות. טענת המאשימה כי בעל הסמכות התנער מהסמכות שהוטלה עליו, ומבחינה של כל הנתונים הדרושים לשם קבלת החלטה, אך בשל ציון המילים "תמונה לא תקינה" על ידי הנאשם, חוטאת לסמכות האמורה, וכן לנושאים בתפקיד.

דוגמא לאופן הפעלת שיקול הדעת במפנ"א, ניתנה בדברי עדת התביעה, רס"מ מאירה שטרית, אשר העידה על מקרים בהם מפנ"א בחנ תמונות שהמעבדה סברה כי הן תקינות, לא הסתפקו בחוות דעת המעבדה כי התמונות תקינות, והחזירו אותן למעבדה תוך קביעה שהתמונה אינה ברורה :

**"ש. לפעמים הייתם מוצאים בעצמכם תמונה שנראית תקינה ומפנא מחזירים לכם את התמונה ואומרים לכם שהתמונה לא ברורה?
ת. נכון. ניסו להוציא תמונות יותר איכותיות בסיטואציה כזאת ואם לא הצליחו, אומרים למפנא שזה לא טוב ולבטל את הדוח".**

(עמ' 27 ש- 28-31 לפרוט').

ככל שבעל סמכות, כזה או אחר, בחר להתנער במקרים מסוימים מהסמכות שהוענקה לו, ולשמש חותמת גומי להמלצה המהווה אך את אחד ממרכיבי קבלת ההחלטה - לא ניתן להטיל התנהלות זו על כתפי הנאשם ועל האופן בו ניסח את המלצתו.

35. המאשימה ציינה סוגים שונים של עילות המלצה, לצורך ביטול דוחות. כאמור לעיל, המאשימה לא הוכיחה כל הנחיה מחייבת לגבי פירוט אופי העילה המדויק, בשונה מציון העובדה שהתמונה לא תקינה. עדויות עדי התביעה, חיזקו את הנוהג שהיה במעבדה, לעשות שימוש בעילה של "תמונה לא תקינה", לגבי נסיבות שונות. ראש מפנ"א העיד כי היה מודע לכך שהנאשם נהג לציין "תמונה לא תקינה", כאשר המליץ לבטל דו"ח (עמ' 18 ש- 7-9 לפרוט'). לא ניתן לייחס לראש מפנ"א, העוסק בין היתר בביטול דוחות תנועה, חוסר ידיעה שישנן סיבות רבות ושונות לתקינותה של תמונה. יחד עם זאת, ראש מפנ"א קיבל, לאורך זמן, המלצות אלה, מבלי שדרש פירוט כלשהו מעבר להן.

יתרה מכך: ראש מפנ"א, הממונה על הנאשם במישור הנדון, בחר לבצע שינוי בנהלים הנהוגים, וקיבע את

העילה בה השתמש הנאשם, בטופס סטנדרטי, היה קבוע מראש, ומה שהיה משתנה זה מספר דו"ח וחתימה בכתב ידו" (עמ' 18 ש- 10-14 לפרוט'), בו כתובה עילת המלצה אחת בלבד של "תמונה לא תקינה" (ראו ת/59). זוהי ההנחיה היחידה שהוכחה במהלך המשפט, לגבי כתיבת עילת ההמלצה (וראו את עדות סנ"צ שרצקי לענין זה, בעמ' 123 ש- 24, עמ' 126 ש- 4 לפרוט'). במהלך עדותו בבית המשפט, הסביר ראש מפנ"א שהנימוק המדויק אינו עניינו, שכן אינו איש מקצוע (עמ' 18 ש- 15-21 לפרוט'). מבחינתו, ההנמקה לפיה "התמונה לא תקינה", היא חוות הדעת המקצועית אותה דרש מהמעבדה (עמ' 19 ש- 23-26 לפרוט'). באופן דומה, העיד הנאשם כי נוסח זה תואם עם סנ"צ בוהדנה, ללא כל התחשבות באופי הטעות (עמ' 118 ש- 17-18 לפרוט'). מעדויות עדי התביעה עלה, כי חלקם נהגו באופן דומה (רס"מ שטרית בעמ' 29 ש- 19 לפרוט'), וחלקם ציינו עילות אחרות. כדברי רס"מ דורית לוי: "כל אחד והסגנון שלו. לא היו הנחיות כאלה" (עמ' 31 ש- 4 לפרוט').

לא ניתן לקבל את טענות המאשימה בסוגיה זו, כאשר הממונה על הנאשם בפן הנדון בכתב האישום, בעל הסמכות לביטול דוחות, הוא שהנחה, בהנחיה היחידה שהוכחה כראוי במהלך המשפט, לעשות שימוש באותה עילה בה השתמש הנאשם, בטרם ההנחיה ולאחריה.

36. יש להתייחס באופן ספציפי לסוגיית הנסיעה בנת"צ קרן היסוד, לגביה בוטלו חלק מהדוחות בכתב האישום, הן בשאלת אופן ההנמקה, והן לגבי טיפול הנאשם במקרים אלה. מדובר במצלמה שהוצבה באופן בעייתי, בסמוך לבתי מגורים, וגררה תרעומת רבה. לפיכך, ולאחר התערבות תקשורתית, בוטלה המצלמה במקום זה. לגבי הדוחות שניתנו במהלך התקופה, עד לביטול המצלמה, התקבלה הנחיה גורפת, לבטל כל דו"ח המתייחס לנסיעה בנת"צ זה, לגבי נעשתה פניה, וזאת ללא כל קשר להנמקות הבקשה: נצ"מ פרלמן, ציין כי "המדיניות שם היתה לקבל את הערעורים ולבטל את הדוחות" (עמ' 9 ש' 23-24 לפרוט'), וכן "היתה מדיניות משטרתית, שכל מי שפונה מבטלים לו" (עמ' 9 ש- 29 לפרוט'), ההדגשה אינה במקור, א.ק.). בנוסף, אישר כי דוח שניתן בנת"צ קרן היסוד, היה מבוטל באופן אוטומטי, במענה לפניה, ללא כל התחשבות בנימוק שפורט בה (עמ' 10 ש- 5-8 לפרוט'); סנ"צ שרצקי העיד לגבי הנחיה של אגף התנועה לבטל את הדוחות של נת"צ זה, לכל פונה, וללא כל קשר לעילת הפניה (עמ' 120 ש- 14-20, עמ' 125 ש- 10-11 לפרוט'), ובהמשך העיד על ביטול כל הדוחות, גם של אלה שלא פנו ושילמו את הקנס (עמ' 120 ש- 21-22 לפרוט'); עינב כהן העידה, לאחר עיון בקלסר המוצגים בדוחות הקשורים לנת"צ, כי "בית המשפט החליט לבטל את כל 14,000 הדוחות האלה כי המצלמה לא היתה תקינה, היה אסור להתקין שם מצלמה, וקיבלתי הוראה ממירב וכך עשיתי" (עמ' 21 ש- 23-25 לפרוט').

הנאשם הסביר בעדותו, שלאור הנחיה של האגף, לפיה יש לבטל את כל הדוחות שניתנו בנת"צ קרן היסוד, ובהתבסס על בעייתיות הצבת המצלמה, "התמונה בנקודת הצילום היא תמונה לא תקינה" (עמ' 110 ש- 29 לפרוט').

מדובר בהחלט בהסבר המניח את הדעת, עומד במסגרת ההנחיות לפיהן פעל הנאשם, כאמור לעיל, ולא ניתן

לראות בו המלצה כוזבת שנועדה להטעות או לשלול את שיקול הדעת של מקבל ההחלטה.

(ה) טיפול בקרובים ובמכרים במעבדה

37. במסגרת ניתוח העובדות שהוכחו במהלך הדיון, המהוות מסד לבחינת קיום יסודות העבירות המיוחסות לנאשם, יש להתייחס לאופן בו התנהלה המערכת בה פעל, ומתנהלת עד היום. עדי התביעה העידו על התנהלות שגרתית, גלויה לעין כל, במסגרתה אנשי המעבדה טיפלו ועודם מטפלים בפניות ישירות של מכרים וקרובים להם. ההסבר שניתן על ידי העדים, הוא שמדובר בפעולה מקצועית, טכנית, אותה ביצעו ומבצעים, וכן אמון הניתן בהם ובמקצועיותם, גם בטיפול במקורבים.

בשל חשיבות הדברים, יובאו להלן ציטוטים של דברי העדים בבית המשפט:

א. רס"מ מאירה שטרית, העידה על אופן העבודה של הקצינים והוותיקים, וכן על האופן בו היא פעלה:

"...גם אם מדובר במישהו שאני מכירה אותו ומגיע ישירות אלינו עם דוח ומבקש לבדוק אותו, הייתי עושה שוב פענוח, ובדקת אם טעינו, ואז הייתי אומרת שיש סיבה לפנות למפנא. הותיקים שבינינו במעבדה היו עושים את זה יותר, כי היו יודעים את התהליך שהתבצע. אלי פחות באו, הותיקים היו ניגשים יותר לאנשים. ש. אמרת שהייתי עושה את הבדיקה הזאת, והיית אומרת תפנה למפנא? ת. אצלו, מי שמקצועי יותר היה רושם בשביל שמפנא ידעו, היינו נותנים הנחיה למפנא הנחיה מקצועית כדי לזרז את התהליך של תיקון עוול לאזרח, היו נרשמים פתקים זה בדרך כלל ע"י קצינים שרושמים מה הסיבה לביטול הדוח.

ש. מי הקצינים האלה?

ת. אלי חייט היה בודק את זה. דני דהן. הנאשם. יגאל. עודד. דרור".

(עמ' 29 ש- 8-17 לפרוט', ההדגשה אינה במקור, א.ק.).

ב. רס"מ דורית לוי, העידה על אופן העבודה של כל עובדי המעבדה לגבי פניות מכרים, ונקטה בלשון הווה לגבי התנהלות זו:

"...אני מטפלת באנשים שאני מכירה היכרות אישית, כמו שאני מטפלת בכל אזרח אחר שאני לא מכירה. אני פשוט מוציאה את הסרט, בודקת התמונה, אם התמונה תקינה, אני אומרת שיש עבירה והיא תקינה, ואני לא יכולה לעשות דבר. אם יש טעות בפענוח במספר הרכב, אם אני פענחתי את הסרט, אני ממליצה לבטל את הדוח, דרך הדותן, לבטל את הדוח... ש. מה החיווי שיש להיכרות שלך עם אותו פונה, האם מפנא ידעו שאת מכירה

את אותו פונה?

ת. לא".

(עמ' 29 ש- 26 עד עמ' 30 ש- 7 לפרוט', ההדגשה אינה במקור, א.ק.).

בהמשך, תיארה את אופן העבודה של כל אנשי המעבדה, באופן הבא:

"ש. בזמן מעשה, תאשר לי שההתנהגות שלך היתה התנהגות כמו של כולם, אף אחד לא היסס לבדוק גם בקשות של המכרים שלו, כי היה ברור שכולם עובדים בניקיון כפיים?

ת. נכון.

ש. והאווירה היתה כזאת שאפילו שנכנסו למעבדה אנשים יכול להיות שאחד היה מכר טוב, ויכול התחבק עם, כי היו מכירים טובים, ולעיני כולם היה מבקש ממנו שיבדוק את הדוח, וזה היה ברור לכולם שהוא בודק בצורה מקצועית, וזה לא משנה אם מכירים או לא מכירים. כך כולם עבדו?

ת. נכון.

ש. אף אחד לא העיר לכם על זה, זה היה לעיני כל?

ת. נכון. זה לא נעשה במחשכים. טיפלנו בכל אחד בין אם מכירים ובין אם לא מכירים.

...ש. אופן העבודה הזאת היתה משותף לכולם, גדעון, עודד, יגאל, את, דרור, דני דהן?

ת. כולם, כל אנשי המעבדה כי כולנו ידענו את עבודת הפענוח ויכולנו לבדוק את הסרטים, כולם מכירים את העבודה, כולם עברו בתחנת הפענוח, כולם הכרנו את כל העבודה בכל תחנות המעבדה".

(עמ' 30 ש- 10-26 לפרוט', ההדגשה אינה במקור, א.ק.).

ג. רפ"ק דרור שמואלי, הביא לתחילת החקירה, וסייע למח"ש בהפקת התמונות. בנוסף, במהלך עדותו בבית המשפט עלה, כי במהלך חקירתו במח"ש "הוסת" כנגד הנאשם, אשר "הפיל עליו אשמות", עובדה שהשפיע עליו "באופן אישי" (עמ' 82 ש- 10-5 לפרוט'). רפ"ק שמואלי העיד על טיפול ישיר בפניות של מכרים:

"ש. אמרת בהתחלה שהיו לעיתים גם פניות ישירות אליכם שלא דרך פניות נהגים. נניח אליך אישית, אנשים שמכירים אותך ויודעים שאתה עובד... ספר על האופן שטיפלת בפניות כאלה?

ת. אם פנה אלי בפניה ישירה גורם כלשהו. בדקתי את התמונה הרלוונטית ועל פי מה שראיתי בתמונה המלצתי לו מה לעשות. היה והתמונה תקינה אמרתי לו, אין מה לעשות. עליך לשלם, אתה יכול לבקש בפניות נהגים להמיר באזהרה, אם מגיע לפי הנוהל או לבקש להישפט. אם אני מוצא טעות במספר, אני ממליץ לביטול.

ש. מה עשית אם אנשים פנו אליך להם היתה איתך היכרות אישית.

ת. זה מה שעניתי קודם".

(עמ' 66 ש- 27 עד עמ' 67 ש-2 לפרוט', ההדגשה אינה במקור, א.ק.).

ד. עד ההגנה, סנ"צ שרצקי, אשר היה קודמו של הנאשם בתפקיד מפקד המעבדה, ולאחר מכן נשאר בתפקיד אחר באגף התנועה, העיד על הטיפול בפניות של מכרים, חברים וקרובים:

"ש. לגבי טיפול של החבר'ה במדור במכרים שלהם, חברים קרובים וכו'.

ת. באופן עקרוני כל מי שפנה היו בודקים את התמונה שלו, אם התמונה תקינה מודיעים לו שהתמונה תקינה וצריך לשלם את הדוח".

(עמ' 120 ש- 29-31 ל[רוט', ההדגשה אינה במקור, א.ק.).

38. המאשימה ביקשה ללמוד על אופן התנהלותו האסור של הנאשם, משאלות לעדים, כיצד היו פועלים לגבי פניות של קרובי משפחתם מדרגה ראשונה, יחסי הורות ואחים. לנאשם לא מיוחס טיפול בפניה כלשהי מצד קרוב משפחה בדרגה ראשונה, ובעדותו ציין, באופן הוגן, שאינו יודע כיצד היה פועל בענין כזה (עמ' 118 ש- 20-22 לפרוט'). יחד עם זאת, ניתן בהחלט ללמוד דבר מה, מהתייחסות העדים לשאלת הטיפול בפניות מעין אלה:

א. רס"מ דורית לוי, תיארה את אופן הטיפול שלה, ושל כל אנשי המעבדה, בקרובי משפחה, באופן הבא:

"ש. אפילו אם היתה דרגה של קרבה משפחתית, גם אבא אמא אח אחות, לא הייתם נמנעים מלטפל כי היה ברור שהעבודה היא מקצועית?

ת. נכון.

ש. האם כשהיית אצל התובעת אמרת לה שבדקתם פניות של מכרים כולל מכרים קרובים?

ת. לא אמרתי לה. לשאלתה, עניתי. היא שאלה אותי אם הייתי מקבלת דוח של אחותי האם הייתי בודקת? אמרתי לה כן, גם אם היתה פונה אלי אחותי הייתי בודקת את הדוח שלה, אם הייתי מוצאת טעות הייתי שולחת המלצה לביטול עם הסבר מדוע אני ממליצה לבטל, ואם לא היתה טעות, לא היה נעשה דבר לביטול הדוח".

(עמ' 30 ש- 27 עד עמ' 31 ש- 2 לפרוט', ההדגשה אינה במקור, א.ק.).

ב. סנ"צ שרצקי, קודמו של הנאשם בתפקיד, העיד לגבי הטיפול של אנשי המעבדה בקרובים, ציין שאם היה מקום לשיקול דעת, היה מעביר את הטיפול בקרובים מדרגה ראשונה לאחר, אך סייג זאת בכך שהטיפול בסוגית הנת"צ לא דרש הפעלה של שיקול דעת:

"ש. לגבי קרובים?

ת. היו מטפלים בכולם. אני אישית לא טיפלתי בקרובים שלי אחים אחיות הורים. אם היתה נגיעה שהיה צריך להיכנס לשיקול דעת הייתי נותן למישהו אחר לבדוק. בתמונות יכול להיות מצב של שיקול דעת, ובהחלטה כמו הנתצ שאם יש החלטה שמבטלים לכולם, זו החלטה בלי שיקול דעת. מה שחשוב לציין, בסך הכל כל מי שעשה שם, ומה שאני יודע שעסק בזה, כל ההתעסקות בזה היתה עניינית אם היתה תמונה לא ברורה, או משהו לא תקין, היתה עניינית וכך היו עושים את זה."

(עמ' 120 ש- 32 עד עמ' 121 ש- 5 לפרוט').

ובהמשך, התייחס מפורשות לטיפולו בפניות של קרובי משפחה שלו, כגון נת"צ קרן היסוד:

"...רק במקרים שהיה ענין של שיקול דעת העברתי. אם זה היה ענין כמו בנתצ קרן היסוד הייתי מטפל גם בקרובי משפחה"

(עמ' 123 ש- 1-2 לפרוט').

ג. המפקד של הגורמים המעורבים, נצ"מ פרלמן, ענה כי מצופה שטיפול בדו"ח של בת, יעשה על ידי שוטר אחר, ולגבי דו"ח בנת"צ קרן היסוד, אשר ניתן לדוגמא לאימו - ענה ש"עדיף" היה שמישהו אחר יטפל בבקשה (עמ' 8 ש- 32, עמ' 10 ש- 8 לפרוט'). לא נשמעה מפיו אמירה נורמטיבית ברורה, חד משמעית, הפוסלת על הסף את הטיפול בפניה לגבי דו"ח הנת"צ, במקרה של בקשה מצד אימו, ולגבי מקרים של קרובי משפחה רחוקים, דוגמת מקרים בהם טיפל הנאשם - כלל לא נשאל.

39. אופן העבודה האמור לעיל, הבא לידי ביטוי בטיפול בפניות ישירות למעבדה, טיפול בפניות של מכרים ואף של קרובי משפחה, הביא להגשת כתב אישום כנגד הנאשם ולהשעייתו מהמשרה. ניתן היה לצפות, כי מערכת אשר כה נרעשה ממעשי הנאשם, עד כדי הגשת כתב אישום פלילי כנגדו, תבצע מיד בדק בית יסודי, תפעל למתן הנחיות ותיקון אופן העבודה, העולה לטענתה עד כדי עבירת מרמה והפרת אמונים. העדויות שנשמעו בבית המשפט, מעמידות סברה זו תחת סימן שאלה משמעותי:

א. כך תאר רפ"ק דרור שמואלי את אופן עבודתו היום, בלשון הווה:

"...מידי פעם יש פניות ישירות לא דרך פניות נהגים.

ש. מה אתה עושה?

ת. אם אפשר לעזור לבן אדם ולבדוק לו את התמונה אז בודקים".

(עמ' 62 ש- 14-16 לפרוט').

ב. רס"מ דורית לוי, נשאלה מפורשות לגבי אופן העבודה לאחר חקירת הנאשם:

**"ש. אף פעם לא קיבלתם הערות לא טפל בבקשות של מכרים גם אחרי
החקירה של הנאשם המשכתם לטפל רגיל?**

ת. נכון.

ש. כי היה ברור שאתם מטפלים בניקיון כפיים?

ת. נכון".

(עמ' 30 ש- 19-22 לפרוט', ההדגשה אינה במקור, א.ק.).

ג. סנ"צ שרצקי התייחס אף הוא, לחוסר טיפול כלשהו ולאופן העבודה הנמשך עד היום, מזה למעלה משלוש שנים מאז ביצוע המעשים:

**"ש. האם לאחר חקירה של הנאשם יצאו הנחיות במדור באגף מה שהיה עד היום
לא יהיה מהיום, עכשיו אנחנו מבקשים שמי שמכיר לא יטפל בפניה של מכר.**

ת. לא.

ש. ועד היום הוא אותו מצב שמטפלים במכרים, חברים וקרובים?

ת. כמה שאני יודע, כן".

(עמ' 121 ש- 6-10 לפרוט', ההדגשה אינה במקור, א.ק.).

40. המאשימה התייחסה בסיכומיה הכתובים, בחומרה רבה, למסמכים שונים אשר הוצגו לנאשם במסגרת חקירתו במשטרה, ונתפסו ככל הנראה על שולחנו (להלן: "המסמכים". יודגש כי בבית המשפט לא העיד החוקר אשר תפס את אותם מסמכים). יחד עם זאת, בחרה המאשימה שלא ליחס לנאשם ביצוע עבירות כלשהן לגבי המסמכים (למעט אישום 2), ולא נשמע עד כלשהו לגביהם. במהלך הסיכומים, ביקשה

המאשימה להסיק מסקנות מרחיקות לכת, המתבססות על "ההגיון והשכל הישר" (סע' 21 לסיכומים המאשימה הכתובים), ולא על ראייה כלשהי. בנסיבות אלה, כאשר המאשימה בעצמה סברה כי אין די ראיות על מנת ליחס לנאשם ביצוע עבירה לגבי המסמכים, לא ניתן לקבוע את המסקנות מרחיקות הלכת, אותן ביקשה המאשימה לגזור, ודאי שלא בדין הפלילי.

הפן המשפטי

(ו) שיבוש מהלכי משפט

41. המאשימה יחסה לנאשם, המלצות שקריות לראש מפנ"א, אשר הביאו לביטול דוחות על ידו. מדובר הן בציון שהתמונה לא תקינה, במקום בו התמונה היתה ברורה ותקינה, והן מתן הנמקה שקרית, לגבי עילת ההמלצה לביטול הדוח.

כפי שנקבע בפרק (ד.1) לעיל, המאשימה לא עמדה בנטל הראיות להוכחת היסוד העובדתי האמור, לא הוכיחה כי המלצות הנאשם היו כוזבות, ואף לא הוכיחה כי היו שגויות. בנוסף, לא הוכיחה המאשימה כי הנאשם השתמש בעילה כוזבת ושקרית במסגרת המלצתו, אלא בעילה בה נהוג היה להשתמש, ואף הנחיה לעשות כן, הכל כמפורט בפרק (ד.2).

(ז) מרמה והפרת אמונים

42. סוגית הגדרתה המשפטית של עבירת המרמה והפרת אמונים, נדונה במסגרת דנ"פ 1397/03 **מדינת ישראל נ' שמעון שבס**, נט(4), 385 (2004), (להלן: "פרשת שבס"), המהווה את ההלכה לפיה יש לבחון עבירה זו. דיון נוסף זה, נועד להבהיר את תחומי פרישתה של העבירה, ולקבוע מבחן ברור, ככל הניתן, ליסודותיה.

דעת הרב, מפי כב' הנשיא ברק, הדגישה את חשיבות האיסור הפלילי הקבוע בעבירה, לשם הבטחת תקינות פעילות המינהל הציבורי, אך לצד זאת הדגיש הנשיא ברק את הסכנה שבהטבעת חותם פלילי על מעשים שספק אם המחוקק התכוון להם, על כשלונות כאלה ואחרים, טעויות בשיקול דעת, התנהגות פגומה מבחינה אתית, עבירה מנהלית או משמעתית (פרשת שבס, סע' 31 ו-42 בהחלטת כב' הנשיא ברק).

נקבע כי מגוון רחב של מצבים, עשוי לקיים ניגוד עניינים, ואולם לא כל מצב של ניגוד עניינים נכנס בגדר העבירה הפלילית, אלא נדרש קיומו של פן מחמיר נוסף. פן מחמיר זה, מתבטא בפגיעה מהותית באחד משלושה ערכים מוגנים: אמון הציבור בעובדי הציבור, טוהר המידות, ותקינות פעולת המינהל הציבורי. לגבי עוצמת הפגיעה הנדרשת, הבהיר כב' השופט חשין כי **"שומה עלינו לצמצם את גידרי העבירה, לרכז אותה במעשים שעל-פי טיבם יש בהם לפגוע באורח מהותי - או: באורח משמעותי - בטוהר המידות ובתקינות פעילותו של המינהל הציבורי... לא כל מעשה הפרת אמונים יעלה עבירה של הפרת אמונים"** (פרשת שבס, סע' 15 בהחלטת כב' השופט חשין).

43. המאשימה טענה כי הנאשם הפר אמונים, תוך שנמצא בניגוד עניינים, ופגע במעשיו באמון הציבור. בעובדות כתב האישום וכן בסיכומיה, לא יחסה המאשימה את רכיב ה"מרמה" הכלול בעבירה, אלא הפרת אמונים בלבד. כך או כך, לאחר שנקבע כי לא הוכח שהנאשם ביצע רישום שקרי או שיבוש מהלכי משפט, יש לבחון כעת האם הנאשם ביצע עבירת הפרת אמונים, עקב ניגוד עניינים בו היה, והאם עצם טיפולו בבקשות הפונים עונה על יסודות העבירה.

ראשית, יש לבחון האם הנאשם היה בניגוד עניינים, מהו אופיו ומהי עוצמתו, זאת בהתבסס על מידת ההיכרות והקרבה בין הנאשם לפונים אליו, וכן בהתחשב בפעולה שנתבקש לבצע וביצע. בהמשך, לגבי המקרים בהם יקבע שהנאשם אכן היה נתון בניגוד עניינים, יש לבחון האם התקיים הפן המחמיר הנוסף, פגיעה מהותית בערך המוגן על ידי העבירה.

44. באישומים 3,9,11-16, המאשימה לא הוכיחה כל היכרות, קרבה או קשר מוקדם, בין מקבל הדו"ח או הפונה בבקשה לביטול, לבין הנאשם (ראו סעיף 10 לעיל). בנוסף, לא הוכח כל אינטרס אישי של הנאשם בטיפול בדוחות באותם מקרים. לפיכך, לא הוצגה ראשית ראיה להימצאות הנאשם בניגוד עניינים באישומים אלה, בהם פעל במסגרת תפקידו.

45. עיון בחומר הראיות, מקבץ קבוצת אישומים נוספת, האישומים 1,2,5,8, בהם מדובר בהיכרות שטחית בלבד, בין הנאשם לבין הפונים אליו (ראו פרוט עובדתי, לגבי כל אישום, בסעיף 10 לעיל). באישומים אלה, לא הוכחו ברף הראיות הנדרש, כל קשר אישי, או מידת קרבה כלשהי, בין הפונים לבין הנאשם, מעבר לעצם הידיעה שהנאשם הוא שוטר, או לידיעה שהוא עובד במעבדת רמזורים. למעשה, בהעדר ראיות לקשר אישי או למידת קרבה, נמוכה ככל שתהיה, גם לגבי קבוצת אישומים אלה לא הוכח קיומו של ענין אישי של הנאשם בטיפול בפניות, אשר יעמידו אותו בניגוד עניינים, זאת מעבר לביצוע תפקידו כנהוג במקום עבודתו. בנוסף, כפי שפורט בפרק ניתוח העובדות, פניות רבות הגיעו ישירות למעבדה, לרבות נהגים אשר התייצבו במקום, וטופלו באופן מיידי על ידי כל עובדי המעבדה (ראו סעיף 22-3 לעיל). כמו כן, לא הוכח קיומו של נוהל מחייב, ולפיו אין לטפל בפניות המגיעות ישירות למעבדה, טיפול שהיה נהוג במקום אף תחת פיקודו של סנ"צ שרצקי, קודמו בתפקיד של הנאשם. בנסיבות אלה, העובדה שלא הוכח כי הנאשם פעל בניגוד לנוהל מחייב כלשהו, אלא נהג בהתאם לנוהל המוכר והנהוג במקום עבודתו, מחזקת ומבססת את המסקנה בדבר העדרו של אינטרס אישי מצד הנאשם לטפל בפניות אלה, וניגוד עניינים בו היה נתון.

לפיכך, אני קובע כי לגבי קבוצת האישומים האמורים לעיל, לא ניתן לקבוע כי הנאשם היה נתון בניגוד עניינים, וודאי שלא בניגוד עניינים הנכנס בגדר רכיב זה של עבירת הפרת האמונים, זאת אף מבלי לשקול את קיומו של פן מחמיר נוסף.

46. במספר אישומים המיוחסים לנאשם, הוכחה מידה של היכרות וקרבה, המהווים בסיס לקיומו של ניגוד עניינים. לפיכך, יש לבחון בכל אחד מהאישומים הנותרים בנפרד, את עוצמת ניגוד העניינים, וכן את קיומו של פן מחמיר נוסף. בטרם בחינה זו, יש לשוב ולהדגיש, כי לא כל ניגוד עניינים עונה על הגדרת

ביצוע עבירה פלילית של הפרת אמונים, כפי שצוין כב' הנשיא ברק בפרשת שבס:

"... בצדקציון כי "האיסור לניגוד עניינים, כשלעצמו, אינו עשוי מקשה אחת"... חלקם של המצבים נתפס כ"פגם אסתטי" גרידא, שאינו הפרה של איסור משפטי. חלקם, אף שיש בו הפרה של איסור משפטי, מהווה עבירה משמעתית גרידא... חלקם נופל לגדרו של איסור הפלילי. במקרה שלהתנהגות בלתי-ראויה על-ידי עובד ציבור, שאינה מגיעה כדי עבירה פלילית, הדין המשמעתית אינו בהכרח דרך יחידה ללכת. באופן עקרוני ניתן, ולעיתים גסר, להגיב על ההתנהגות כזו בדרך מינהלית, כגון העברה מתפקיד לתפקיד אחר. אכן, עצם ניגוד העניינים אינו מהווה עבירה פלילית. "לא כל מצב של ניגוד עניינים, אף אם אישבו פסול למבחני המינהלית או מבחינה מוסרית, מוביל בהכרח לעבירה פלילית" (השופט זמיר) בע"פ 1877/90 מדינת ישראל נ' בן עטר, פ"ד נג (4), 695, 700).

(פרשת שבס, סע' 42 לפסק דינו של הנשיא ברק).

47. בחינת עוצמת ניגוד העניינים, בכל אישום שנותר, תעשה בהתאם לנסיבות כל אישום ואישום, ולאחר מכן יודגשו נסיבותיו הכוללות של המקרה, כמשפיעות על קיומו של פן מחמיר נוסף, לגבי כל אישום ואישום.

א. האישום הרביעי - כמפורט בסעיף 10 לעיל, לא היתה כל היכרות בין הנאשם לבין מקבלת הדו"ח. הפניה אל הנאשם נעשתה על ידי גיסו, אשר עבד עם מקבלת הדו"ח באותו מקום עבודה, אך לא הכיר אותה בטרם פנתה אליו. כפי שעלה בעדותו של הגיס, אבי חי, הוא פנה אל הנאשם ושאל האם אפשר לבדוק שהדו"ח תקין. הנאשם ביקש מגיסו לקבל את הדו"ח, תוך שאמר כי אם ימצא שהוא תקין - תוכל חגית לבקש להמירו באזהרה. לאחר שבדק, השיב לאבי חי שהתמונה מטושטשת וצריך לבטל את הדו"ח.

ניגוד העניינים בו עמד הנאשם, נובע מהקרבה המשפחתית לגיסו, אשר פנה אליו בבקשה לבחון את הדו"ח. מדובר בקרבה משפחתית קרובה, אף שאינה המעגל המשפחתי הקרוב ביותר. לגבי עוצמת ניגוד העניינים, יש לתת משקל משמעותי לעובדה שאין המדובר בפניה לגבי דו"ח אותו קיבל קרוב המשפחה בעצמו, וכן לכך שלא היתה כל היכרות מוקדמת בין מקבלת הדו"ח לנאשם ולגיסו. אבי חי "תיווך" את הפניה של מקבלת הדו"ח אל הנאשם, כאשר לא הוכח כל אינטרס של אבי חי בעצמו - אשר לא הכיר את הפונה - בטיפול הנאשם בדו"ח. הפניית הדו"ח אל הנאשם נבעה מהיכרות אבי חי עם עבודתו של הנאשם, אשר טיפל בדו"ח בהתאם לשיגרת העבודה, כמפורט לעיל. ודאי שניתן היה לייחס עוצמת ניגוד עניינים גבוהה יותר, לסיטואציה בה הנאשם היה מודע לאינטרס כלשהו של גיסו אבי חי, לטיפול בפניה לגבי הדו"ח.

ב. האישום השישי - הפונה כלל לא הכיר את הנאשם בטרם הפניה, והקשר נוצר לאור היכרות בין אשתו לאשת הנאשם. כפי שפורט בסעיף 10 לעיל, לא הוכחה כל קירבה או חברות בין נשות הפונה והנאשם, אלא אך ורק היכרות. יתכן, שמהיכרות זו למדה אשת הפונה כי הנאשם עוסק בתחום פענח המצלמות במשטרה, והפנתה את בעלה לפנות אל הנאשם. כך או כך, לא הוכח ברמת ההוכחה הנדרשת, קשר קרוב בין הנשים, אף בעוצמה

נמוכה, וכן לא הוכח כל קשר מוקדם בין הנאשם לבין הפונה.

ג. האישום השביעי - לא היתה כל היכרות קודמת בין הנאשם לבין מקבלת הדו"ח, אשר אחותה נעמי יצרה את הקשר בינה לבין הנאשם. הקשר בין נעמי לבין הנאשם, היה יחסי עבודה במסגרת תפקידה כתקציבאית, בתדירות שהיתה לעיתים גבוהה. מעבר לאמירה זו, לא הוצגה כל ראיה לגבי אופי קשרי העבודה, האם היתה תלות כלשהי של הנאשם בנעמי, האם היו יחסי מרות ביניהם, מהי מידת הקירבה של היחסים ועוד.

ד. האישום העשירי - מדובר בטיפול בפנית בן דודו של אביו של הנאשם. בהתאם לסעיף 10 לעיל, ניצה גואלי, אשת הפונה, העידה כי אין קשר יומיומי בין הפונה לנאשם וכן אינם הולכים לאירועים ביחד. הפונה לא העיד בבית המשפט. בנוסף, לא הוצגו ראיות לגבי אופן הפניה לנאשם, כאשר ניצה גואלי העידה לגבי דברים ששמעה מבעלה. בעדותה, אישרה שהיא יודעת כי בעלה העביר לנאשם את צילום הדו"ח, בו היה מצוין שמדובר בנסיעה בנת"צ קרן היסוד (עמ' 72 ש- 14-18 לפרוט').

מדובר בטיפול בפניה של קרוב משפחה, לגבי עבירה שביצע. אין המדובר במעגל המשפחתי הקרוב ביותר, וכן אין המדובר בקשר קרוב בין השניים, אך מדובר בקרבה משפחתית המקימה ניגוד עניינים, ודאי כשמדובר בדוח אשר ניתן לבן המשפחה בעצמו.

48. עוצמת ניגוד העניינים, מושפעת מנסיבות כל אישום, אך גם מהנסיבות הכוללות, האופפות את כתב האישום הנדון. יש בנסיבות אלה, שיפורטו להלן, כדי להשפיע על מידת הפגיעה בערכים המוגנים בעבירה זו:

א. אופי עבודתו של הנאשם, היה בחינת צילומים שהונפקו עבורו, ומתן המלצה לגביהם לראש מפנ"א, שהוא בעל הסמכות לקבלת החלטה. כפי שפורט בהרחבה בסעיפים 28,34-35 לעיל, הנאשם העביר את המלצתו בכל המקרים, תוך צרוף חומר הגלם ששימש אותו בהמלצה, התמונות, אותן ראה ראש מפנ"א בכל המקרים בטרם קיבל את החלטתו, וזאת כחלק מהפעלת שיקול דעתו. זו היתה שרשרת קבלת ההחלטות, והנאשם פעל בהתאם. יש לראות בסמכות זו של הנאשם, כגורם ממליץ בלבד המעביר כל הנתונים שהיו לפניו למקבל ההחלטה, את המשקל המתאים בעת בחינת מידת הפגיעה בערכים המוגנים, זאת בהצטרף לעוצמת ניגוד האינטרסים בו היה.

ב. מעמדו של הנאשם בארגון, משפיע אף הוא על מידת הפגיעה בערכים המוגנים: הנאשם בדרגת רפ"ק, שימש כראש מדור באגף התנועה. מדובר בדרגת קצונה בינונית, כאשר אותה סמכות בה עשה הנאשם שימוש, כממליץ לראש מפנ"א, היתה בידי מספר קצינים נוספים במדור ("אלי חייט, דני דהן, עודד, דרור" - עמ' 29 ש- 16 לפרוט'), ואף בידי שוטרים שאינם קצינים (עמ' 29 ש- 29-30 לפרוט'). אין המדובר בדרגה בכירה, כפי שטענה המאשימה.

ג. התייחסות מיוחדת יש לתת לסוג מסוים של פניות, אלה הקשורות לנת"צ, לגביהן הוברר באופן חד משמעי, כי לא היה כל מקום להפעלת שיקול דעת מצד מקבל הבקשה (ראו סעיף 36

לעיל). בנסיבות בהן לנאשם, למעשה, לא היה מקום להפעלת שיקול דעת, זאת בהתאם ל"הנחיה משטרתית" (ראו דברי נצ"מ פרלמן בסעיף 36 לעיל), מידת ניגוד העניינים בה היה נתון הינה נמוכה ביותר, וכך אף מידת הפגיעה באחד הערכים המוגנים.

ד. במענה לשאלות ישירות לגבי פניה הקשורה לנצ"מ, מצד בן משפחה במעגל הקרוב, יחסי הורות, ענה נצ"מ פרלמן כי עדיף היה שאחר יטפל בבקשה, בעוד סנ"צ שרצקי הסביר שאין מניעה בשל העובדה שלא נדרשת הפעלה של שיקול דעת. רס"מ לוי לא ראתה מניעה בטיפול בבקשה בדרגת קירבה שכזו, אף לגבי דוחות מהירות, והבהירה שזהו אופן הטיפול של כל אנשי המעבדה (ראו לגבי ענין זה, סעיף 38 לעיל).

התשובה שניתנה על ידי נצ"מ פרלמן, אשר לא קבע באופן חד משמעי כי הדבר אסור, ולא הביע אמירה חד משמעית בדבר הפסול שבהתנהלות זו, לצד עדויות סנ"צ שרצקי ורס"מ לוי, כאמור לעיל, מוצאים ביסוס בעובדה שחרף פרשה זו, אשר הביאה להשעייתו של הנאשם מעבודה, עד כה לא נבחנו מחדש נוהלי העבודה הנדונים, ולא ניתנה כל הנחיה שלא לפעול בדרך זו (ראו סע' 39 לעיל).

התייחסות זו של המערכת המשטרתית להתנהלות המיוחסת לנאשם, והעובדה שהדבר לא עורר גם את נציגי מח"ש לפעול בנדון עד כה, מעידים אף הם על מידת הפגיעה בערכים המוגנים ועל עוצמת ניגוד העניינים בו פעל הנאשם.

49. פסק הדין בפרשת שבס, קבע אמנם את גבולותיה של העבירה, אך **"לא קבע נוסחה שבהתקיים כל רכיביה תתבקש המסקנה בדבר ביצוע העבירה של הפרת אמונים. גם לאחר פסק הדין נותר מרכז הכובד אצל הגורם המחליט..."** (בג"צ 4379/09, "אומץ" - אזרחים למעל מנהל תקין וצדק חברתי ומשפטי נ' פרקליט המדינה מר משה לדור ואהוד אולמרט, (5.08.2010), סע' 32).

כל מקרה ומקרה ונסיבותיו המיוחדות, עוצמת ניגוד העניינים העולה ממנו, ומידת הפגיעה בערך המוגן. **"הפן המחמיר הנוסף הנדרש להשתכללות עבירת הפרת האמונים, הוא עניין גמיש הרגיש לנסיבות המקרה ולסוג הפרת האמונים בה מואשם עובד הציבור"** (ע"פ 3517/11, אילנה שמשון נ' מדינת ישראל, (6.03.2013), סע' 51).

במקרה הנדון, טיפול מקצועי ונטול פניות מצד עובד הציבור, הוא העומד בבסיס הערכים המוגנים. האינטרס האישי של הנאשם, עולה אך ורק ממידת קירבתו והיכרותו עם הפונים אליו, העלולה ליצור מראית עין פסולה. השוואה לעובדות אשר עמדו ברקע פרשת שבס, עליה ביססה המאשימה את עיקר טיעוניה בהרחבה, מציבה את המקרה הנדון במידותיו הראויות:

שבס שימש כמנכ"ל משרד ראש הממשלה, וכדברי בית המשפט העליון **"אחד התפקידים הבכירים ביותר בשירות הציבורי"**; בשני המקרים שנדונו, שבס היה בניגוד עניינים **"חריף ביותר"**, כאשר כל אחד מהמעורבים היה קשור איתו הן בקשרי חברות טובים, **"חברות אמיצה"**, והן בקשרים עסקיים וכלכליים (שטרן ניהל עבור שבס חשבון בנק, ללא תמורה, והאחים שולדנפריי היו מעסיקיו בטרם הפך למנכ"ל משרד ראש הממשלה); שבס ניסה לקדם עסקה בטחונית עם מדינה זרה, אשר אמורה היתה להביא לשטרן **"רווח גדול"**, ופעל להאיץ

פרוייקטי בניה, שאמורים היו להיטיב עם האחים שולדנפריי ולהקנות להם "ערך כלכלי משמעותי במיוחד". מדובר במעורבות של "אינטרסים זרים" בפעולת עובד הציבור, אשר מהווים פגיעה מהותית, בצירוף ניגוד העניינים החריף בו היה נתון (כל הציטוטים לקוחים מתוך פסק הדין).

לעומת זאת, יש לראות את נסיבותיו של המקרה הנדון: מעמדו הציבורי של הנאשם; עוצמת ניגוד העניינים בו היה נתון; העובדה שלא היה מעורב כל היבט כלכלי שהוא או טובת הנאה; העובדה שלא הוכחה סטיה מהשורה.

המקרה בו עוצמת ניגוד העניינים היתה הגבוהה ביותר, בכתב אישום זה, הוא טיפול הנאשם בפנית בן דודו של אביו, לגבי דו"ח שקיבל אותו פונה (אישום 10). בהתחשב במידת הקירבה שהוכחה, ובנסיבות שפורטו, ובפרט האמור בסע' 48 לעיל, וכן מתן דגש על העובדה שמדובר היה בדו"ח הנת"צ, לגביו לא הופעל שיקול דעת - לא ניתן למצוא את הפן המחמיר הנדרש, על מנת להכניס מקרה זה לגדרי עבירת הפרת האמונים.

באופן דומה, יש להתייחס לאישום 6, אשר עסק אף הוא בדו"ח הנת"צ, ומידת הקירבה וניגוד העניינים בו היה נתון הנאשם, הפחותים מאלה שבאישום 10.

לגבי אישומים 4 ו-8, עוצמת ניגוד העניינים, בהתחשב במידת הקירבה שפורטה, ובהתחשב בכל הנסיבות שפורטו, תוך דגש על סע' 48 לעיל, לא הביאה לפגיעה המהותית באחד הערכים המוגנים, על מנת לחצות את הרף הפלילי הנדרש לשם הרשעת הנאשם בביצוע עבירת הפרת אמונים.

50. כב' השופטת (כתוארה אז) בייניש, ביקשה לתת אות נוסף לזיהוי עבירה פלילית של הפרת אמונים: **"בדרך כלל, הפרת אמונים המסווגת כהתנהגות פלילית ניתנת לזיהוי בידי עובד הציבור החב אמונים כלפי הציבור אותו הוא משרת. התנהגות ברמת פסלות שהיא בת עונשין, היא מסוג המעשים שכאשר אדם רואה אותם הוא מזהה את הפסול שבהם"** (פרשת שבס, סע' 3 בפסק דינה).

עדויות עדי התביעה לגבי התנהלותם והתנהלות כל עובדי המעבדה, העדויות על ההתנהלות בטרם נכנס הנאשם לתפקידו, והעובדה שהתנהלות זו נמשכת עד היום - מחזקים את הקביעה, כי אין זה מסוג המקרים אליהם התכוונה כב' השופטת (כתוארה אז) בייניש.

נכון הדבר, שהנאשם הכניס עצמו לניגוד עניינים מסוים, כשטיפל בפניות של קרובים אליו, ואולם מקרה זה נעדר את שהגדיר כב' הנשיא ברק כ"**גוון מיוחד לניגוד העניינים, כדי שייפול למסגרתו של האיסור הפלילי**" (פרשת שבס, סע' 42 לפסק דינו).

סוף דבר

אני מורה על זיכוי הנאשם מכל המיוחס לו בכתב אישום זה.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים תוך 45 יום מהיום.

ניתנה היום, כ"ג ניסן תשע"ה , 12 אפריל 2015, במעמד הצדדים.